Woensdag 10 Januari 1917. Derde Jaargang Nr. 10

Prijs : 8 Centiem voor geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Verschijnt 7 maal in de week

ABONNEMENTSPRIJZEN :
Voor één maand 1.75
Voor 3 maand ..... 5.—
Voor 6 maand ..... 10.—
Voor één jaar ..... 18.—

Redaktie, Beheer en Aankondigingen :
ROODESTRAAT, 44
ANTWERPEN

DE OPSTELRAAD :
Raf VERHULST, Dr Aug. BORMS, Alb. VAN DEN BRANDE
Met de vaste medewerking van René de CLERCQ
en Hoogleeraar Dr Antoon JACOB

Elke medewerker is persoonlijk verantwoordelijk voor zijn schrijven, en bindt niet heel de Redaktie.

AANKONDIGINGEN :
Tweede blad, den regel 2.50
Derde id. id. ..... 1.—
Vierde id. id. 0.50
Doodsbericht ..... 5.—

DE OORLOG

Duitsch Avondbericht

Berlijn, 8 Januari, 's avonds. — Officieel :

Bij **Riga**, geweldige geschutstrijd. De Russen die bij **Focsani** werden verslagen, worden achtervolgd.

De Entente en Griekenland

Londen, 8 Januari. — Naar Reuter vernoemt, heeft de Grieksche regeering aan de geallieerden een aantal verklaringen doen toekomen, waarin de nota der geallieerden noch wordt aangenomen, noch verworpen, doch waarin wordt uiteengezet, waarom het bezwaarlijk is sommige eischen der geallieerden in te willigen.

De houding van de Grieksche regeering — die uit deze verklaringen blijkt — is stellig niet zoo onverzoenlijk als die der koningsgezinde pers.

Het antwoord aan Griekenland wordt te Rome opgesteld, omdat zich daar thans zooveel ministers der Ententelanden bevinden.

Inmiddels duurt de verplaatsing der koningsgezinde troepen, die beloofd was in het antwoord op het ultimatum der Entente, nog gestadig voort, naar 't schijnt tot tevredenheid van de Entente-gezanten.

Over het antwoord van Griekenland op de nota der geallieerden — dat volgens Reuter de eischen noch verwerpt, noch aanneemt — seint de Atheensche korrespondent van de « Corriere della Sera », dat Griekenland enkele hoofdpunten der nota zal inwilligen, doch daarvoor van de Entente grootere waarborgen tegen de Venizelisten, o. a. de teruggave van de door Venizelisten bezette eilanden, verlangt. Als de Entente bereid is, de partij van Venizelos los te laten, dan zou het grootste struikelblok uit den weg zijn geruimd en de geallieerden zouden van Griekenland afdoende waarborgen voor de veiligheid van hun troepen kunnen krijgen, oordeelt de berichtgever.

De oorlogsraad der geallieerden te Rome

Rome, 7 Januari. — Generaal Sarrail is hier in den avond van den 5n aangekomen. Briand had een langdurige samenspreking met hem.

Wij hebben de komst van Sarrail te Rome gemeld. Met twee ordonnansofficieren heeft hij over Brindisi de reis gemaakt. Zijn deelneming aan de conferentie der geallieerden trok natuurlijk erg de aandacht. Inderdaad bleek hij daar een man van gewicht. Briand had spoedig na Sarrail's aankomst een langdurig onderhoud met hem. Zaterdagochtend om negen uur hebben Briand en Sarrail opnieuw samen overlegd. Het gesprek duurde veertig minuten. Daarna reden de Fransche afgevaardigden met Sarrail voor de eerste zitting van de conferentie naar de Consulta.

Volgens alle Italiaansche bladen vormden het Macedonische en het Grieksche vraagstuk de hoofdschotels op het program van de conferentie. Naar de « Popolo d'Italia » meent te weten, bestaat dit uit drie punten : eenheid van het commando, van de oorlogsmiddelen en van het oorlogsplan, ten einde het vijandelijke blok op zijn zwakste plek te treffen. Het blad meent, dat hiermee alleen Oostenrijk en Bulgarije bedoeld kunnen zijn en dat Saloniki aanmerkelijk moet worden versterkt om alle krachten van het Russische, Macedonische en Italiaansche front tegelijk op Bulgarije en Oostenrijk-Hongarije te kunnen toeslaan. In de eerste plaats moet alle sentimentaliteit jegens Griekenland worden terzijde gesteld. Het « Giornale d'Italia » meent, dat zeer gewichtige besluiten zijn gevallen.

Achter de vergaderingen wordt spoed en kracht gezet.

De « Corriere della Sera » zegt iets te weten van de aankomst. De heeren zaten om een lange tafel in de roode zaal van de Consulta. Aan kleinere tafels namen de sekretarissen plaats. Om tien minuten voor half-elf opende Boselli de zitting. Om half-twaalf trokken de minister-presidenten Boselli, Briand en Lloyd George zich voor een onderhoud van een half uur terug. In dien tusschentijd leidde Sonnino de groote vergadering. Na de sluiting hiervan hebben de drie minister-presidenten zich nog eens tot een besloten overleg afgezonderd.

Volgens de « Giornale d'Italia » zouden bij het maal, dat Boselli Zondag den buitenlandschen gasten heeft aangeboden, de voorschriften op de beperking nopens het gebruik van levensmiddelen stipt in acht worden genomen.

Koningin Elena, de koninklijke stadhouder en de koningin-moeder Margaretha hebben den heeren audientie verleend. Naar men weet toeft de koningin geregeld in het gebied van de krijgsverrichtingen.

Duikboot- en mijnoorlog

Berlijn, 8 Januari. — Officieel :

Een onzer duikbooten, onder bevel van eerste-luitenant ter zee, Steinbauer, heeft den 27n December in de Egeïsche Zee het door bewakings-schepen beschermde Fransche slagschip « Gaulois » (11,300 ton) door een torpedoschot in den grond geboord. Dezelfde duikboot heeft den 1n Januari in de Middellandsche Zee het door torpedojagers begeleide volgeladen Engelsche troepentransportschip « Ivernia » (14,278 ton) en den 3n Januari een gewapend diep geladen transportschip van ongeveer 6000 ton in den grond geboord.

Kopenhagen, 8 Januari. — Volgens « Berlingske Tidende » is het Deensche stoomschip « Naesborg » (1547 ton) in het Kanaal waarschijnlijk in den grond geboord. Het stoomschip was met een lading steenkool op weg van Sunderland naar Bayonne. Achttien man van de « Naesborg » zijn te Brest ontscheept.

Londen, 8 Januari. — De schoener « Brenda » is door een vijandelijke duikboot in den grond geboord. De bemanning is aan wal gebracht.

Naar men meent is het Noorsche stoomschip « Laupar » (1407 ton) gezonken.

Londen, 8 Januari. — Het Noorsche s.s. « Hansi » is, naar verluidt, gekelderd.

Buckmaster over vredesvoorstellen

Londen, 8 Januari. — Buckmaster, voormalig lord-kanselier, heeft Zaterdag in een openbare vergadering gezegd, dat alle vredesvoorstellen zoo spoedig mogelijk openbaar gemaakt dienen te worden. Geen voorstel mag zonder meer verworpen worden, op elk voorstel dient een met redenen omkleed en nauwgezet overwogen antwoord gegeven te worden.

De rede van minister Barnes

Londen, 8 Januari. — De « Westminster Gazette » teekent bij het verslag der rede van minister Barnes aan : Hier hebben we een eigenaardig voorbeeld van de wijze, waarop onze grondwet, als gevolg van de recente veranderingen in de regeering, is opgeschorst.

Barnes is lid van de regeering. Deelt hij mede wat de politiek der regeering is? Zou het in dat geval niet een hoogst eigenaardige manier zijn, om die politiek kenbaar te maken? Of is elk minister, die buiten den oorlogsraad staat, vrij zijn meening te uiten zonder overleg met de regeering en zonder dat er bij iemand eenig vermoeden opkomt dat hij de woordvoerder der regeering is?

De strijd in Roemenië

Parijs, 8 Januari. — In politieke kringen, waar men ingelicht is, geeft men er zich rekenschap van, dat de belangrijkste gebeurtenis van het oogenblik de tegenwoordige verwoede strijd aan de Sereth is.

De reorganisatie van het Roemeensche leger

Volgens de Duitsche bladen, seint de Petrogradsche korrespondent van de « Temps », dat het Roemeensche leger van het front weggenomen is en nu gereorganiseerd zal worden.

Leest vervolg oorlogstelegrammen op de 2de bladzijde.

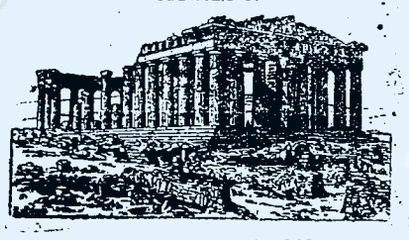
Onze Prijskamp in Woord en Beeld

door LUC

DE WONDEREN VAN DE WERELD

9

ATHENE

HET PARTHENON

Het Parthenon van Athene is de grootste en schoonste tempel van het Heidendom, van de Grieksche Oudheid.

De St. Pieterskerk van Rome is de grootste en meest weidsche tempel van de Kristenheid.

Van het Parthenon geven wij vandaag een afbeelding, die spijtig genoeg zeer onvoldoende den Grieksche tempel weergeeft.

Morgen zullen wij integendeel in staat wezen een veel grooter beeld van de St. Pieterskerk af te drukken want wij hebben gewenscht dat die beide tempels elkaar zouden opvolgen omdat zij aldus meer de verbeelding onzer lezers zullen treffen.

Laten de mededingers zich toch niet vergissen in de rangschikking. Hoewel verbrokkeld en gedeeltelijk verwoest is het Parthenon als kunstwerk veel meer dan St. Pieterskerk. Wij willen de mededingers niet beïnvloeden doch het zou niet verdedigbaar wezen indien het Parthenon niet den voorrang kreeg op het Roomsche gebouw.

Het Parthenon, in de 5de eeuw vóór Kristus gebouwd, door Phidias en Iktinos onder de regeering van Perikles, is de *volmaaktheid*. Ja, de volmaaktheid : daar kan niets bij noch af gedaan worden, zelfs niet gedroomd. Hooger sierlijkheid, prachtiger eenvoud, reiner, adelijker schoonheid is niet denkbaar. Het is het kleinood der kleinoodiën.

De St. Pieterskerk, twee duizend jaren later gebouwd ; het ontzaglijk gewrocht van de bouwmeesters Bramante, Rafaël en Michel-Angelo is daarbij vergeleken het werk van geniale barbaren.

Het plan werd opgemaakt door Bramante ; hervormd en voltooid door Michel-Angelo, terwijl Bernini het grootste en rijkste plein van de wereld ontwierp en ten uitvoer bracht.

Geen aanblik grootscher dan dit ontzaglijk plein met den sierlijken dubbelen ombocht van zijn vierdubbelen zuilengang, zijn obelisk in het midden en de twee fonteinen.

Doch wij dwalen af en hebben het nu over het *Parthenon*.

Dit woord wil zeggen *De Tempel der H. Maagd* De Maagd is hier Minerva, of liever Pallas Athena, om haar met den Griekschen naam te noemen.

De tempel verheft zich op Akropolis, een altaar door de natuur in de vallei van Attika geplaatst, en om welks voet de stad Athene gebouwd werd.

Dit altaar, die rots is honderd meter hoog. Haar bovenste vlak meet 100 op 150 meter. Het is wat vorm en afmetingen aangaat een ideaal voetstuk.

Op de glooiing van de rots was een altaartrap aangelegd uit marmeren treden ; de toegang tot het vlak was een voorpoort, de Propyleeën uit marmeren zuilen.

De rots zelve heeft een blauwe kleur, die zacht en verrukkelijk aandoet. Zij weeft eenigszins naar rechts en op die verhevenheid heeft Phidias het Parthenon doen bouwen. Links er recht over zien we nu ook nog, bijna gaaf, het *Erechtheion*.

Het marmer kwam van den Pentelikon-berg en 23 eeuwen hebben het een adellijke gouden kleur gegeven, een zachte honigtint.

Nooit, zoolang de wereld bestaat, heeft de mensch de goddelijke schoonheid zoo dicht benaderd als daar door de allergrootste kunstenaars verwezenlijkt werd.

Op de plaats waar nu het Parthenon staat, verhief zich reeds in de 6de eeuw vóór Kristus een andere tempel, doch deze werd door de Perzen van Xerxes verwoest, na Marathon en vóór Salamis, in 480.

Themistokles gebruikte het puin om de muren van de Akropolis herop te bouwen.

De bouw van het Parthenon werd begonnen rond 450 vóór Kristus en de werken door Perikles aan het genie van Phidias toevertrouwd. In de sakristij van dien tempel werd de staatsschat van Athene geborgen onder de heilige hoede van de godin Athena.

Eeuwen bleef het Parthenon gaaf en ongerept. De Romeinen eerbiedigden den tempel, doch toen het kristendom hem wijdde aan de H. Maagd Maria, de Moeder Gods (*Theotokos*), grepen de eerste heiligschendende veranderingen en vervormingen plaats.

De Italiaan Francesco Morosini, die in 1687 Athene belegerde, schoot den kruitopslag in brand, die de Turken er hadden verzameld. Morosini, overwinnaar, zette koelbloedig de vernieling voort toen hij meester was van de Akropolis, en ditmaal zonder daartoe door oorlogsdoeleinden gedwongen te zijn.

De Engelschman lord Elgin ging even brutaal te werk. Meer dan zeventig meter gebeeldhouwde frieze werden afgerukt, deels verwoest, deels naar het Britisch Muzeum van Londen overgebracht. Het Wandalenwerk werd door de Engelsche kunstenaars heftig geschandvlekt.

Wie het Parthenon eerst zou plaatsen onder de Wereldwonderen zou, naar onze meening, en zonder dat we weten wat de mededingers zullen beslissen, geen slechte berekening maken.

Morgen St-Pieter van Rome.

De Vlamingen moeten bijeenkomen

Naar aanleiding van het schrijven van Prof. Dr Jozué De Decker, van 29 December l.l. waarin hij de noodzakelijkheid bepleit, om vóór de vredeskonferentie gereed te zijn, en vooral eensgezind, met een algemeen programma van nationaal Vlaamsche eischen, wensch ik aan te toonen dat één vaste formule door alle groepen aangenomen moet worden, ten spoedigste een nationaal Vlaamsch kongres bijeengeroepen worde en de daar aangenomen eischen, door afgevaardigden van dit kongres bepleit zullen worden in de neutrale landen. Er moeten dan afgevaardigden gezonden worden naar Scandinavië, Amerika en Zwitserland om ginds in de pers de wenschen van het Vlaamsche volk bekend te maken.

Gedraald mag evenwel niet meer worden, dit moet ten snelste geschieden.

Deze bijeenkomst zou reeds binnen 14 dagen moeten plaats hebben.

Daar moeten alle afdeelingen van het A. N. V., de Landsbond, Nat. Vlaamsch Verbond, Davidsfonds, De Groeningerwachten, Jong Vlaanderen, Hoogeschoolbond, Katholieke Vlaamsche groepeeringen en anderen bijeenkomen.

Ook de Hoogeschool moet toetreden, en door hare autoriteit onze eischen kracht verleenen.

Eens voor goed moeten wij ons vereenigen op een klaar konkreet programma, met zuiver geformuleerde eischen. Vooral geen vage leuzen. Onze toestand is de meest gevaarlijke van alle kleine nationaliteiten, omdat de Belgische zaak in dezen oorlog gediend heeft als reklameleus van een der strijdende partijen, en daardoor de aandacht der wereld zoo sterk op België is getrokken, dat men Vlaanderen niet ziet. Wij moeten de wereld zeggen dat een herstel van België in zijn vroegeren vorm, de **status quo ante** voor België, onmogelijk is voor ons.

In het België van vóór den oorlog was geen levensmogelijkheid voor Vlaanderen. En juist deze levensmogelijkheid, neen levenszekerheid eischen wij op voor Vlaanderen in naam van het nationaliteiten princiep.

Joz. MUYLDERMANS.

N. v. d. R. — Het bovenstaande werd door onzen medewerker in verband gedacht met het stuk dat de hooger aangehaalde kwestie uitvoerig behandelt. Men leze dit belangrijke opstel op de tweede bladzijde van dit nummer, waar wij het in zijn geheel als feuilleton overdrukken.

☛ **Zie onder « Stadnieuws » de veranderingen toegebracht aan de uurtabel der treinen.**

Lees de laatste ingezonden telegrammen onder de rubriek « Laatste Uur ».

DAGELIJKSCH NIEUWS

NA DERTIG JAAR. — Gisteren trokken wij het briefje van den scheuralmanak door *'t Kersouwken* uitgegeven, en lazen :

8 Jan. 1886. — De Vlaamsche kampioen Dolf Pauwels schrijft aan het « Journal de Bruxelles » : Wij eischen en zullen bekomen eene Vlaamsche Staatshoogeschool en eene vrije Vlaamsche Hoogeschool !

Na dertig jaar is de droom van Adolf Pauwels verwezenlijkt.

Had hij dat eens mogen beleven !

Dolf nu ! ge zoudt er iets van gezien hebben ! Dan hadden we nó verder gestaan.

EEN MOERASVOLK. — Uit « De Telegraaf » :

In 1914, maakten de Zweden Eric Rossen en prof. Fries een onderzoekingsreis door Rhodesia en den Congo. Het verslag dat onlangs verscheen, maakt melding van een moerasvolk, dat in een streek woonde, die nog nooit door een blanke was betreden. In Rhodesia woont n.l. dicht bij 't Bangweolo-meer het volk der Ratwa's, die volgens de legende zwemvliezen hebben. Inderdaad leven ze in hutten, die op natuurlijke of kunstmatige eilandjes in het moeras zijn gebouwd. Het zijn waarschijnlijk afstammelingen van boschjesmannen en een Bantustam, die van het Westen in deze streek doordrong. Ze werden door vijandelijke volkeren in het moeras gejaagd en wisten zich daar een woonplaats te verschaffen.

DE STEENKOOLOLIE. — De Duitsche chemici blijven op de bres. Zoo zijn zij, om het gebrek aan olie voor nijverheidsdoeleinden te verhelpen, op de gedachte gekomen olie aan de steenkool te ontrekken. Volgens de « Technische Rundschau » zouden hun pogingen met succes bekroond zijn geworden. Het « Keizer Wilhelm-Instituut voor de studie der steenkool », een wetenschappelijke inrichting te Mülheim, zou tot verrassende resultaten in deze richting gekomen zijn. Haar bestuurder en twee harer chemici zouden twee verschillende middelen gevonden hebben om langs directen weg een eerste kwaliteit olie uit de steenkool te trekken : 1°) door steenkool op de gewone temperatuur een wassching te doen ondergaan in vloeibaar zwavelzuur, hebben zij een iet of wat dikke minerale olie verkregen, van een schoone goudgele kleur, zeer goed riekend en een geheel van eigenschappen vertoonend, welke zeer verschillen van de gewone oliën uit teer verkregen ; 2°) door de steenkool samen met onverhitten waterdamp te distilleeren, hebben zij een soort teer voortgebracht, in niets gelijkend op die, welke opgeleverd wordt bij de fabrikatie van gewone kokes en die o.a. olies bevat, welke zeer verwant zijn aan petroleum parafine en smeerolie.

Volgens de « Technische Rundschau » zouden dezelfde geleerden een derde ontdekking gedaan hebben, nog belangrijker, dan de twee voorgaanden : zij zouden het middel gevonden hebben langs directen weg steenkolen volkomen op te lossen en haar te herscheppen tot een mengsel in water oplosbaar. Zij zouden tot dit resultaat geraakt zijn door haar te onderwerpen aan de werking van een stroom ozoon, en zouden door deze werkwijze een zuur vette stof verkregen hebben, welke niet minder dan 92 % koolstof bevat. Naar het zeggen van de « Technische » zou deze laatste ontdekking gevolgen van onberekenbare waarde na zich sleepen, daar zij veroorloven zal door te dringen in de meest intieme geheimen der steenkool en haar nieuwe schatten te ontrooven.

LEES- EN VERTELUUR voor de meisjes, van minstens tien jaar oud, in het lokaal « Liberaal Volkshuis », Volkstraat, 40, op Donderdag 11 Januari 1917, te 4 uur 's namiddags (torenuur).

Verteluur. — M. J. Levis : « Het Paard van den Majoor » en « De Man, die om alles raad wist ».

Leesuur. — M. Alex. De Belder : « De Verzoening », van Justus van Maurik ; « Inkt », van I. Boudier-Bakker.

EEN LUCHTVAARDERSHOTEL. — Men schrijft aan « De Tijd » :

In New-York is in de 45ste straat een hotel in aanbouw, 't Commodore Hotel genaamd, dat zeer zeker een unicum in zijn soort mag heeten. De ondernemers waren blijkbaar zoo zeker van den grooten vooruitgang en de toepassing van de aviatiek overtuigd, dat het dak van het hotel als op- en afvliegplaats voor vliegtuigen zal worden ingericht. Niet alleen beneden aan de straat, doch nu ook op het dak zal men een portier moeten aanstellen om de nieuw aangekomen gasten behulpzaam te zijn.

Iets voor iedereen dag

Twee benoemingen

Er zijn twee belangrijke benoemingen gedaan aan de Vlaamsche Hoogeschool, zooals overigens reeds gemeld in ons nummer van Maandag 8 Januari, namelijk die van hr Dokter De Knop en van de Doktores Mevr. Gabriëls, beiden gelast met de leiding der Klinieken.

Over deze geleerden ontvangen wij de volgende bijzonderheden :

Dokter De Knop

Na zijne studies te hebben afgedaan aan de Universiteit van Brussel, waar hij in 1907 den doctorstitel met groote onderscheiding behaalde, bezocht hij in 1907 en 1908 de kinder- en orthopedische klinieken van Munich en Dresden. Bij zijn terugkeer werd hij tot assisent benoemd van hoogleeraar Laurent te Brussel, en werd zijn privaat-assistent in diens heelkundige kliniek.

Dokter De Knop is medewerker aan verschillende vakbladen, waaronder wij vernoemen : *La Clinique*, *La Revue médico-sociale*, *Le Scalpel*, enz.

Zijn hooge verdiensten deden hem te Antwerpen tot geneesheer van de kribben « Maria-José » en « Elisabeth » benoemen, waar aan zijn bedrijvigheid een ruim arbeidsveld is gegeven.

't Is echter vooral door zijn werken op gebied van heelkundige en longentuberculosis dat Dokter De Knop een groote faam zou verwerven. In 1909 begint hij zijn wetenschappelijken arbeid over de vreeselijke ziekte die sedert eenige jaren op schrikbarende wijze is toegenomen, zoodanig dat de bestrijding ervan een sociaal vraagstuk van het grootste gewicht mag worden geneomd. Ten einde zijn experimenteele kennis uit te breiden, bezoekt hij het Physiologisch Instituut van Brussel en het Koloniaal Instituut. In 1912 keert hij te Antwerpen terug in de hoedanigheid van heelmeester in den dienst der kinder-chirurgie en orthopedie in het gasthuis van Stuivenberg. Zijn medewerking aan de « Société Médico-Chirurgicale » wordt fel opgemerkt, en in 1914 zien de eerste uitslagen van zijn werken over den langs heelkundigen weg behandelde longtering het licht. Zij wekken onmiddellijk groote belangstelling op, zoowel in het buitenland als in België zelf. De professoren Laurent van Brussel en Lamarck van Lyon, wenschen den Vlaamschen geleerde in zeer vleiende bewoordingen geluk met de door hem in betrekkelijk korten tijd bereikte uitslagen.

De hr Dr. Thieren, eere-oppergeneesheer raadplegend bij de Burgerlijke Gasthuizen te Antwerpen, een man die zich boven het kleingeestig gedoe van sommigen zijner kollega's weet te stellen, schreef nog onlangs in geestdriftige bewoordingen aan hr Dokter, thans Hoogleeraar De Knop, om hem te bedanken voor de toezending van een heelmiddel. De hr Dr. Thieren zegt « zijn volledige bewondering voor den schoonen arbeid waarvan hij de groote waarde weet te schatten ».

De woorden van Dr. Thieren zijn nogmaals een getuigenis hoe de Vlaamsche Hoogeschool de knapsten onder de knappen weet uit te kiezen en zijn een hulde aan de wetenschappelijke hoogte waarop de instelling staat en gehouden wordt. Dr. Thieren is daarbij als een beroemd specialist in dit vak bekend.

Dokteres Mevr. Gabriëls-De Knop

— Zij verliet de Brusselsche Hoogeschool in 1912 *met de grootste onderscheiding* en deed haar hospitaalstage in de hoedanigheid van interne bij de Brusselsche gasthuizen.

Mevrouw Gabriëls-De Knop werd tot dokter benoemd in de afdeeling der interne geneeskunde bij het Stuivenberggasthuis alhier en begon mede te werken aan de *Revue Médico-Chirurgicale*. Het volgende jaar behaalt zij een reisbeurs, ingesteld door de regeering voor geneeskundige werken over de nieren.

Tijdens haar studiereis bezoekt de doktores de klinieken der hospitalen Hôtel-Dieu, St-Antoine en Broca te Parijs, zich specialiseerend in de studie der zenuwaandoeningen en van de gynecologie.

Mevr. Gabriëls-De Knop stond op het punt naar Lausanne te vertrekken toen de oorlog uitbrak. Zij werd teruggeroepen aan de Antwerpsche gasthuizen, waar zij tijdens den oorlog een weer

looze bedrijvigheid heeft ontwikkeld, voornamelijk in het geven van kursussen aan ziekenverplegers, in het Stuivenberggasthuis en elders, en het verzorgen van onze gekwetsten in vijf ambulancies. Tijdens de beschieting van de stad, bleef zij moedig aan haar taak, zelfs toen de granaten op de stad vielen, aldus door haar tegenwoordigheid moed gevend aan de gekwetsten en zieken, welke aan haar zorgen waren toevertrouwd. Na de bezetting van Antwerpen verflauwde de werkkracht dezer hoogbegaafde vrouw geenszins; aan haar is o.a. de inrichting te danken van den geneeskundigen dienst van het « Invalidenhuis », later opgenomen in « Hulp en Leer », waarvan zij een spil gebleven is.

Het is een groote dubbele aanwinst voor de Vlaamsche Hoogeschool, waarmede wij haar blij en fier geluk wenschen.

LUC.

DE OORLOG

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, Dinsdag 9 Januari. — Officieel :

Bij helder weder was de wederzijdsche artilleriebedrijvigheid op vele plaatsen levendig.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, Dinsdag 9 Januari. — Officieel :

Front gen.-veldm. Prins Leopold van Beieren :

Klaar weder begunstigde de gevechtsbedrijvigheid van de artillerie op verscheidene plaatsen. Hernieuwde aanvallen aan weerszijden van de Aa werden volkomen afgeslagen. Nachtelijke aanvallen van Russische jachtkommandos tusschen Friedrichstadt en de baan Mitau-Olai bleven zonder resultaat. Bij dichten sneeuwval gelukte het den Russen het hun op 4 dezer ontrukte kleine eiland Glaudon (ten N. van Illuxt) te heroveren. Hun verder opdringen tegen den Westelijken Donau-oever werd verhinderd.

Roemeensch gevechtsterrein

Berlijn, Dinsdag 9 Januari. — Officieel :

Front gen.-oberst aartshertog Jozef :

Hardnekkig verdedigt de vijand de uit het Bezker-gebergte naar de Moldavische vlakte leidende dalen. Trots ongunstige weergesteldheid en de moeilijkste terreingesteldheid in de doorkloofde woudbergen, drongen onze troepen hun tegenstander dagelijks voet voor voet achteruit. Ook gisteren werden aan weerszijden van de Susita- en Casinu-dalen sterk versterkte en van draadversperring voorziene stellingen stormenderhand veroverd en, trots vertwijfelde tegenaanvallen, behouden.

Front gen.-veldm. von Mackensen :

Van hun zegepraal gebruik makende schoten de Duitsche en Oostenrijksch-Hongaarsche tropen verder naar het N. op en bereikten, vijandelijke achterhoeden terugwerpend, den Putna-sektor, waarvan de overzijdsche oever door den vijand in eene nieuwe stelling bezet wordt gehouden. Aan weerszijden van Fundeni is de Rus in de linie Krangeni-Namesti geworpen. Garleaska werd stormenderhand veroverd en tegen nachtelijke aanvallen behouden. De gisteren gemelde buit is tot op 99 officieren en 5400 man, 3 kanonnen en 10 machinegeweren gestegen.

Balkanfront

Berlijn, Dinsdag 9 Januari. — Officieel :

Niets van belang.

VAN OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Van de Oostenrijksch-Hongaarsche strijdkrachten is niets te melden.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Niets van belang.

Roemeensch gevechtsterrein

Weenen, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Legergroep Mackensen :

De vijand is gisteren bij Focsani opnieuw verslagen. Terwijl Duitsche regimenten ten Zuiden en Zuidwesten van de stad de vijandelijke linies doorbraken, bestormden de troepen van luitenant-veldmaarschalk Ludwig Goiginges in de streek van Odobesci twee achter elkaar gelegen vijandelijke stellingen. Tegelijk is de vijand ook in het bergland van de Mgr Odobesci teruggeworpen. De Russen weken over het geheele front. Focsani is sinds vanochtend acht uur in handen van de bondgenooten. Ze hebben 3910 man gevangen genomen en drie stukken geschut buit gemaakt.

Front aartshertog Jozef :

In de dalen van de Putna en de Susita hebben wij wederom vijandelijk gebied vermeesterd.

Ook aan de boven Casinu zijn voderingen gemaakt, die de vijand ons door tegenaanvallen tevergeefs trachtte te ontrukken.

Balkanfront

Weenen, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Niets van belang.

VAN TURKSCHE ZIJDE

Turksche fronten

Konstantinopel, Zondag 7 Januari. — Officieel communiqué van den 7n dezer :

Aan het Irak-front wisseling van artillerie- en infanterievuur.

Aan het Kaukasische front slechts schermutselingen.

Op de overige fronten geen belangrijke gebeurenissen.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Tamelijk hevige vuurwisseling aan den voet van de Maasheuvels.

Onze batterijen hebben de Duitsche verdedigingswerken in Woevre met vernielingsvuur bestookt.

VAN ENGELSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Londen, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Vroeg in den afgeloopen nacht heeft de vijand drie maal beproefd om onze stellingen ten Zuid-Oosten van Souchez te bestoken. Telkens heeft ons vuur hem verdreven, waarbij hij ettelijke gewonden achterliet.

Het geschut is op een aantal punten langs de linie in de de weer geweest. Wij hebben doeltreffende bombardementen beoosten Lesbœufs, aan weerskanten van de Ancre en beoosten Nieuwkapelle aangericht. De vijand beschoot Ieperen met kracht.

Gisteren heeft onze artillerie in samenwerking met onze vliegtuigen vele vijandelijke batterijen doeltreffend onder vuur genomen. Vele plaatsen van militaire beteekenis achter de linie zijn met goeden uitslag gebombardeerd. Ook is er tamelijk druk in de lucht gevochten. Twee vijandelijke toestellen zijn geveld en beschadigd. Wij missen er twee.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Roemeensch gevechtsterrein

Petrograd, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Na een sterke vuurvoorbereiding heeft de vijand 's ochtends het offensief genomen tegen Petsjesci ten Noordwesten van Focsani en de Roemeniërs teruggedrongen maar toegezonden reserves stuitten den vijandelijken opmarsch.

Vijandelijke kolonnes in aangesloten gelederen hebben de sectoren van onze stelling Egion-Pinteccsci, ten Noordwesten van Focsani, aangevallen, doch door een heftig vuur ontvangen, deinsden ze af met achterlating van vele dooden en gewonden op het slagveld.

De aanvallen van den vijand benoorden Oleneska en bij Kotocmikhali aan de Sereth (8 werst beoosten den mond van de Buzeu) waren eveneens vruchteloos.

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Afdeelingen van ons hebben het dorp... (de naam ontbreekt, Red.) bij den Noordwestelijken hoek van het Tiroel-moeras vermeesterd.

Na een hardnekkig gevecht hebben zij vijandelijke loopgraven bezuiden den westelijken uitlooper van het Babit-meer benoorden het dorp Kalntsen genomen. Zij namen vijanden gevangen en bemachtigden machinegeweren, loopgraafwerktuigen en een batterij grof geschut. Alle wanhopige tegenaanvallen van den vijand zijn afgeslagen. In den loop van den strijd bezuiden het Babit-meer hebben wij sinds het begin van de krijgsverrichtingen van 5 Januari af niet minder dan 16 kanonnen buit gemaakt en ongeveer 800 vijanden gevangen genomen. Volgens het rapport van den daar bevel voerenden chef hebben onze troepen een buitengewone volharding en weergaloozen moed betoond.

Onze vliegers hebben bommen geworpen op Kowel, het dorp Holoby (30 werst ten zuidoosten van Kowel), op het station Zablotsj ten westen van Brody, alsmede op het dorp Jassenow ten zuidwesten van Brody.

Een vijandelijke compagnie heeft na vuurvoorbereiding op onze ten oosten van Perepelniki (30 werst ten noorden van Zborof) gekantonneerde troepen tweemaal een aanval ondernomen, die telkens door ons vuur is gestuit.

Vannacht hebben de Duitschers een gasaanval gedaan tegen een vak bij 't dorp Nowosiol, ten zuiden van Krewo. De drie gaswolken gingen gepaard met geschut- en mijnvuur tegen onze schansen. Daar de aanval verwacht was, waren tevoren alle maatregelen genomen. Na de derde gaswolk daagden vijandelijke kolonnes op, die aanstonds door ons vuur zijn teruggedreven.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Petrograd, Maandag 8 Januari. — Officieel :

In de bergen bij Oermia houdt de sneeuwjacht aan.

VAN ITALIAANSCHS ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Rome, Maandag 8 Januari. — Officieel :

Langs het geheele front wisseling van hevig geschutvuur.

In Trentino gevechten tusschen verkenningsafdeelingen en tusschen vliegtuigen.

Gisternacht is een onzer vliegtuigen, na boven Triëst te zijn geweest, langs de kust teruggekeerd en heeft 200 pond ontplofbare stoffen op het spoorwegstation Nabresina en in de streek van MontQuercito (Hermada) geworpen. Ondanks een hevige beschieting door de vijandelijke batterijen is het vliegtuig ongedeerd naar zijn uitgangspunt teruggekeerd.

TELEGRAMMEN

TEGEN VENIZELOS

De Atheensche gemeenteraad heeft, naar de « Corriere della Sera » vandaar verneemt, besloten om de naar Venizelos genoemde straat naar den historischen datum van den eersten December te herdoopen. Venizelos' naam is van de Atheensche burgerlijst geschrapt.

ROOSEVELT OVER WILSON'S NOTA

Oud-president Roosevelt heeft nu ook het zijne gezegd over de vredes-nota van Wilson. Hij laat er geen stuk aan heel en vindt haar belachelijk. De bedreigingen die er in zijn vervat moeten enkel in Pickwickiaanschen zin worden opgevat. Voorts vindt Roosevelt het standpunt waarvan Wilson in de nota uitgaat hoogelijk immoreel en misleidend. De Vereenigde Staten worden er door in een valsch licht gesteld en zijn het aan hun eer verplicht te protesteeren. De kolonel veroordeelt dan wat Duitschland in België deed en doet, en betoogt, dat het een immoreele leugen is, te beweren dat Duitschers en Belgen voor hetzelfde vechten. Ook moet — vindt Roosevelt — president Wilson maar niet praten over het waarborgen van de rechten der kleine naties, want hijzelf (Wilson) is niet bij machte of niet geneigd de Mexikaansche rechten in Mexiko te waarborgen.

Ten slotte wekt Roosevelt den tegenwoordigen president op, de beloften na te komen die de Vereenigde Staten in den Haag hadden gedaan, en een politiek van militaire en maritieme voorbereiding te volgen, opdat den Amerikanen de gevaren en het lijden, die België hebben getroffen, bespaard zullen blijven.

NOG OVER HET ENTENTE-ANTWOORD AAN DUITSCHLAND

De « New Statesman » noemt het antwoord van de Entente op Duitschland's vredesvoorstel « opmerkelijk onverzoenlijker » dan een van de mondelinge antwoorden, die er aan waren voorafgegaan, die van den Russischen minister van buitenlandsche zaken uitgezonderd. Terecht heeft de Duitsche pers opgemerkt, zegt het blad, dat de taal van de nota haar onder diplomatieke stukken eenig maakt. « Er is geen schijn van een deur voor verdere gedachtenwisseling open te laten. »

De « Nation » daarentegen put uit de verwachting, dat de Entente in antwoord op Wilson's nota haar oorlogsdoel zal ontvouwen, de meening, dat er wel deuren zijn gesloten, maar dat de groote poort van onderhandeling op een kier blijft staan. De « Nation » laat in het midden, of de verklaring, die de Entente tegenover Amerika zal afleggen, openlijk dan wel vertrouwelijk zal zijn.

De Wayfarer in de « Nation » betreurt den vorm van het antwoord der Entente aan de Centralen. Het is, zegt het blad, de vorm van een rhetorisch hoofdartikel, op gebruikelijke wijze door een hoofdredacteur mishandeld. Hij vermoedt, dat de hoofdredacteur hier Frankrijk was, maar dan met een Belg als helper. Deze mengde er zich in op het punt, waar blijkbaar de nota oorspronkelijk eindigde, nl bij de woorden « de eenige afdoende waarborgen voor de toekomstige veiligheid van de wereld ». Tusschen dit oorspronkelijke slot en het Belgische werk is een verbindingstuk ingevoegd met den ongerijmden aanhef : « Ten slotte ».

In een hoofdartikel spreekt de « Nation » over het nieuwe orlogsdoel, dat in de laatste dagen van de zijde der Entente op den voorgrond wordt gebracht, nl. te beletten, dat Duitschland na den oorlog, door zijn heerschappij over zijn bondgenooten, een Duitsch Midden- en Zuidoost-Europa zou vormen. De « Nation » toont in het voorbijgaan het ongegronde van die voorstelling aan. Er is nog niet zoo'n Midden-Europa, en Oostenrijk kon er wel eens voor zorgen, dat het nooit kwam. Voor een heerschappij van Duitschland over de Donau-monarchie, van Turkije en Bulgarije nog gezwegen, lijkt ons inderdaad de kans niet groot.

Velerlei

— De gouverneur-generaal van België, baron von Bissing, is Zondag te Weisbaden aangekomen. Hij denkt daar geruimen tijd een kuur te ondergaan. Zijn vrouw was er al eenigen tijd.

— Het Italiaansche ministerie van oorlog heeft naar de « Giornale d'Italia » vernomen, ter tegemoetkoming aan de schaarschte aan peulvruchten en groenten in het algemeen daar te lande, last gegeven om allen onbebouwden grond in de buurt van kazernes en andere militaire gebouwen evenals alle den fiscus behoorende landerijen met groente en peulvruchten te doen bebouwen.

Eerlang zal een besluit verschijnen dat het bereiden en den verkoop van suikerwerk en met suiker gemengde eetwaren van elke soort, op twe dagen in de week verbiedt.

— Een medewerker voor koloniale aangelegenheden van de « Kölnische Volksztg », die naar het blad meedeelt uit betrouwbare onzijdige bron is ingelicht, meldt dat de troepen van generaal Smuts in Oktober en November in Oost-Afrika ernstige tegenslagen hebben gehad. De Duitsche troepen, onder bevel van kolonel von Lettow-Borbeck, hebben een groote overwinning op de troepen van Northys behaald, en den vijand 60 tot 100 km. vervolgd.

Een kolonne van meer dan 1500 man en een bereden berghatterij zijn geheel vernietigd en de buit der Duitschers aan geschut en oorlogstuig was groot. De vijand had veel te lijden van de malaria.

— Over het bezoek dat Czernin, de nieuwe Oostenrijksch-Hongaarsche minister van buitenlandsche zaken, aan Berlijn heeft gebracht, schrijft de « Lokal Anzeiger », dat daarbij natuurlijk alle loopende zaken besproken zijn.

Wat den algemeenen politieken toestand aangaat, konden naar van zelf spreekt, stellige besluiten reeds hierom niet genomen worden, daar het antwoord van de viervoudige Entente op Wilson's nota nog altijd op zich laat wachten. Overigens ligt de onderstelling voor de hand dat bij de behandelde vraagstukken overleg nopens gemeenschappelijke belangen als Polen een belangrijke plaats heeft ingenomen. Ook de mogelijkheid van een rechtstreeksche scheepvaartverbinding, uit het hart van Duitschland tot aan de Zwarte Zee, in het leven geroepen doordat de Donau op Roemeensch gebied ontsloten werd, kan tot een uitvoerige gedachtenwisseling hebben geleid.

— De « Nation » schrijft : Onze scheepsruimte is zoo beperkt geworden dat als er nog veel van gevergd moet worden de voorziening van ons land en de uitvoerhandel, die noodig is om onze enorme financieele verplichtingen te voldoen, gevaar loopen ineen te storten. Onder die omstandigheden belooft een aanmerkelijke uitbreiding van ons aandeel aan een offensief van Saloniki, niet de overwinning te brengen die allen wenschen, maar onze meerderheid te verspelen.

— De « New Statesman » merkt op, dat in de nieuwe Engelsche regeering het kabinet wel van 23 op 5 man is verminderd, maar het geheel aantal ministers (die van het hof niet meegeteld) van 49 tot 60 is vermeerderd. Behalve de eerste minister worden al de voorname posten in het ministerie door unionisten ingenomen. Onder de overigen zijn er 20 liberalen en 5 arbeidersvertijders.

De « Nation » is het met den militairen medewerker van de « Westminster Gazette » eens dat de verandering in het Engelsche zoowel als in het Fransche ministerie meer de politieke dan de militaire leiding van den oorlog versterkt. Generaal Robertson, de chef van den Engelschen generalen staf, was, meent de « Nation », lid van den gewezen oorlogsraad. Van den nieuwen is hij zoo min lid als de minister van marine. Het blad vreest dat dit bij een hernieuwing van den strijd over een groote expeditie van Saloniki, reeds door de « Daily Mail » aangekondigd, de tegenstanders zal verzwakken.

NIEUWE WEGEN

door

JOS. MUYLDERMANS

Welk zijn de oorzaken van Vlaanderens verval en de gevaren die ons volk bedreigen?

Door dit onderzoek komen we tot het vinden van de maatregelen die noodig zijn om de Vlaamsche nationaliteit weder gezond te maken en te behoeden voor een herhaling der lijdenswegen die zij heeft afgelegd.

De Belgische staat is niet geboren uit den aandrang of de ontwikkeling van het nationale beginsel, zooals Duitschland of Italië, maar uit een compromis van belangen, voortvloeiende uit het Europeesche evenwicht, **the balance of Power.**

De omwenteling van 1830, is ontstaan uit den afkeer van het Katholieke Nederlandsche Zuiden tegen het Protestantsche Nederlandsche Noorden eenerzijds, (dus een gemis aan nationaliteitsgevoel bij het Nederlandsche deel der opstandigen), anderzijds uit den wensch tot aansluiting bij het Fransche moederland der Waalsch-Fransche provincies, dus een uiting van het nationaliteitsgevoel.

De Engelsche politiek heeft den doorslag gegeven bij de stichting van het koninkrijk België.

De Engelsche politiek van **the balance of Power** gedoogde geen machtigen staat aan deze zijde van het Kanaal, en in Engeland zag men in eene fout te hebben begaan in 1815, met de stichting van het Koninkrijk der Nederlanden, dat te veel factoren in zich vereenigde om een sterke belangrijke staat aan de Noordzee te worden.

Engeland wenschte de verbrokkeling van de Nederlandschen staat, maar stond ook evenmin de aansluiting bij Frankrijk toe, dat ook niet te machtig mocht worden aan de Noordzee. Zoo werd onder Engelschen invloed en in volkomen miskenning van het nationaliteitsbeginsel, de Belgische staat geboren.

Wat moest hiervan het natuurlijk gevolg zijn? België, ontstaan tengevolge van een Engelsch geo-politiek belang, samengesteld uit een onnationaal voelend Vlaamsch gedeelte, minderwaardig door twee eeuwen kultureele veronachtzaming, en een sterk nationaal voelend Fransch-Waalsch gedeelte, nog geheel onder den invloed van den luister der Fransche kultuur van 1793 tot en met den Napoleontischen tijd. Engeland had in het nieuwe België geen kultureele belangen, en stond oogluikend als verzoening aan Frankrijk toe op kultureel gebied, wat het op territoriaal gebied niet kon of wilde toelaten.

Zo werd het reeds meer ontwikkelde, meer nationaal voelend Waalsch element versterkt door Fransche elementen die in het nieuwe Belgische staatsorganisme medehielpen het Fransch alleenheerschend in België te maken.

Zoo werd systematisch van hooger hand het Nederlandsch teruggedrongen en geheel de Magistratuur, Wetgeving, Leger, Diplomatie, Hooger- en Middelbaar Onderwijs, Handel en Nijverheid verfranscht.

Laten wij alle retoriek en sentimentaliteit ter zijde, dan staan wij voor het gedurig voorkomende feit in de geschiedenis, dat door politieke en toevallige omstandigheden een volksgroep in den staat de macht naar zich trekt en door de steeds grooter wordende overmacht van het staatsgeweld op het individu, de andere groep opzwelgt of achteruitdringt.

In den strijd der volkeren is zelfbehoud steeds agressief.

In den loop der tijden is echter het nationaal bewustzijn der Vlamingen wakker geworden, is ons volk bewuster geworden en wil niet langer deze uitroeiing ondergaan. Het opkomen van het nationaal bewustzijn is in de laatste 50 jaren bij alle volkeren in Europa vast te stellen.

Deze uiteenzetting dient tevens als antwoord aan de velen in het buitenland die niet begrijpen kunnen hoe de verdrukking der Vlamingen mogelijk is, aangezien ze toch stemrecht bezitten en aan het staatsleven deel nemen.

Buiten de Waalsche helft des lands, is door het regeeringssysteem de groote burgerij en handelsstand, de hoogere geestelijkheid en de aristokratie zoo verfranscht dat het Vlaamsche volk de macht niet meer bezit het allesbeheerschende, overal doorsijpelende staatsgeweld in zijn verfransching tegen te gaan.

Een groot deel van het Vlaamsche volk is als de delirium-tremens-lijder, die de geneesmiddelen van zich werpt om nog meer jenever te krijgen.

De Belgische regeering heeft met het doorzetten van hare verfranschings-politiek één groot deel van het Vlaamsche volk zooveel Fransche alcohol toegediend, dat het nu lijdt aan Fransch delirium. Bij de giftmenger zelf ter genezing gaan is onmogelijk, we moeten een andere geneesheer zoeken.

De Nationale Vlaamsche beweging, het flamingantisme was voor den oorlog tot onvruchtbaarheid gedoemd juist omdat ale machtsfactoren in handen van het Fransche of Fransch-willende element berusten (in casu de staat).

Een hoogere macht was niet aanwezig, nu echter wel : de aanstaande vredesconferentie. Deze heeft te breken wat wij niet breken konden.

De Entente vraagt de erkenning van het nationaliteitsbeginsel, von Bethmann Hollweg vraagt de erkenning van het Vlaamsche nationaliteitsrecht. Beiden zijn het hier in den grond eens.

Wij mogen dus hoopen da tbeide groepen onze eischen zullen verdedigen. Wij zullen de steun van beiden aanvaarden, en niet onze fout zal het zijn wanneer een van beide partijen ons in den steek laat of verdedigt.

Bij het stellen onzer eischen mogen wij vooral niet de **real**-politieke bodem verlaten, vooral de oplossing nastreven van het kultureel Vlaamsche probleem, zonder daaraan voorwaarden te hechten van machtsverschuiving, bijvoorbeeld territoriale veranderingen die een van beide groepen reeds à priori tegen ons zou brengen.

Precedenten in de geschiedenis wijzen daarop. Zoo heeft Engeland na 1830 zich niet verzet tegen de verfransching omdat dit geen verandering in het machtsevenwicht met zich meebracht.

Zoo zullen de groepen van mogendheden zich niet verzetten wanneer Vlaanderen zijn volle bestaansmogelijkheid verkrijgt zonder daardoor de machtsverhoudingen te wijzigen.

Hier lag m. i. de fout van hen die een onafhankelijk koninkrijk Vlaanderen vroegen. Dit is eene machtsverschuiving, en wenschen onzerzijds hebben daarop geen invloed, kunnen slechts een der groepen aan ons vijandig maken. De territoriale status wordt door de wapenen beslist en niet door wenschen.

Daarbij komt dat dit enge nationalisme dat van ieder spraakgebied een eigen staat wil maken, (geboren uit reactie op de miskenning van het nationaliteitsbeginsel) reeds vóór hare toepassing verouderd is. Het zou de wereld leiden tot kleinsterij, tot een terugkeer naar verouderde toestanden, terwijl de snelle ontwikkeling der moderne samenleving met hare geweldige industrieën en belangengemeenschap juist de andere richting uitgaat; oogenschijnlijk is deze opvatting in tegenstelling met het nationaliteitenbeginsel, bij nader onderzoek blijkt dit echter niet zoo te zijn.

Gezien de machtige industrieele en handelsontwikkeling der staten, hun behoefte aan het open houden en scheppen van groote verkeers- en handelswegen, het streven naar autarchie (mogelijkheid tot zelfonderhoud) alle factoren die het onmogelijk maken roekeloos, ter wille van kleine spraakgebieden, het historisch geworden te verbreken, moet de oplossing noodzakelijk in eene andere richting worden gezocht. Deze ligt voor de hand. Daar in onzen tijd van staal en elektriciteit, de materieele belangen groote volkercomplexen dikwijls van verschillende taal samen binden, zoo moet aan ieder dezer volken binnen hun spraakgebied en deeluitmakende gezamelijk van één staat, zoo een mate van kultureele en politieke autonomie worden toegestaan, dat elke volksgroep kunne leven alsof zij een eigen staat vormde.

Dit recht nu eischen wij voor Vlaanderen op.

Een vrij koninkrijk Vlaanderen verwerpen wij niet wanneer het zou ontstaan, maar wij vragen het alleen daarom niet wijl het buiten ons machtsbereik ligt, en omdat wij niet weten of het economisch leefbaar is. **Wij vragen een autonomie voor Vlaanderen** waarin de Vlaming zoo vrij en zoo Vlaamsch moet kunnen zijn als in een zelfstandige Vlaamsche staat, aan het wapengeweld overlatend of dit vrije Vlaanderen al dan niet met Wallonië samen den Belgischen staat zal uitmaken.

De mate van stoffelijk en geestelijk welzijn van dit Vlaanderen zal dezelfde mate van vaderlandsliefde voor het algemeene vaderland met zich meebrengen.

Wij willen dus zooals Prof. De Decker zegt, Vlaanderen zoo Vlaamsch maken als de Denen in Denemarken. Zooals de Rector der Gentsche Hoogeschool, Prof. Hoffman bij de opening verklaarde :

« Vlaanderen zal in de toekomst Vlaamsch zijn. Geen tweede taal heeft hier burgerrecht. »

Ik kan mij maar gedeeltelijk vereenigen met de leuze van Prof. De Decker. Hij spreekt van **Politieke zelfstandigheid van Vlaanderen en Wallonië met Federatieven staatsvorm.** Dit nu is vooruitloopen op de gebeurtenissen. Wanneer België hersteld wordt is dit natuurlijk de oplossing. Thans is het beter de volgende formule te gebruiken :

I. — Politieke zelfstandigheid van Vlaanderen, en bij eventueel herstel van België en federatieven staatsvorm met Wallonië;

a) Afzonderlijk parlement voor Vlaanderen te Antwerpen, ingeval van herstel van België;

Afzonderlijk parlement voor Wallonië te Luik.

b) Regionale legervorming.

Oprichten eener Vlaamsche militaire academie.

c) Verandering van de pronvinciale indeeling, die tot heden nog de Fransche departementsindeeling weergeeft. Afscheuren der Vlaamsche gemeenten van de Waalsche provincies en bijvoegen bij de Vlaamsche.

d) Het onderwijs is in Vlaanderen en Wallonië alleen van het respectieve Vlaamsche en Waalsche parlement afhankelijk.

e) De vrijheid van godsdienst en wijsbegeerte in het onderwijs blijft voor den huisvader bestaan.

f) De voertaal van het onderwijs voor lager, middelbaar en hooger onderwijs, voor staats, stads en vrije scholen is uitsluitend Vlaamsch.

De buitengewone toestand van Vlaanderen maakt uitzonderingsmaatregelen nodzakelijk. Daardoor moet op taalgebied de vrijheid van den huisvader vervallen. De rechterlijke macht moet de bevoegdheid verkrijgen in Vlaanderen alle onderwijsgestichten te sluiten die niet door middel van de Nederlandsche taal onderwijzen. (*)

g) Het geheele rechtswezen, zoo voor straf- als handelsrecht wordt vernederlandscht.

Alle stukken, akten, uitspraken, onderzoekingen, ondervragingen, pleidooien mogen uitsluitend in het Nederlandsch geschieden.

h) Het Bankverkeer, giro, wissels, akten, transacties, beschrijvingen en boekhouding bij den handel en het bankwezen zijn uitsluitend Nederlandsch op straffe van ongeldigheid.

Het zelfde geldt voor het notarisambt.

i) De provincies en gemeenten verkrijgen het recht tot heffing van bijzondere lasten op het uitsluitend gebruik van een vreemde taal voor reklame en winkelopschrift. Tweetalige opschriften zijn uitgesloten.

j) Met het oog op de ontginning der Vlaamsche steenkoolbekkens wordt eene Vlaamsche Mijnbouwschool opgericht te Hasselt.

k) De konservatoriums van Brussel, Antwerpen en Gent worden volledig vervlaamscht.

l) Het ontbrekende personeel voor de nieuwe status wordt in Holland aangeworven, (precedent in 1830, de Fransche beambten).

m) Bij een eventueel herstel van België, zetelt in Brussel eene gezamelijke bondsraad, met gezamelijke minister-president, minister van buitenlandsche zaken en minister van oorlog.

(*) De vrijheid van den huisvader in ons onderwijs was een senecure en een hoon. Zoo opgevat is in den strijd met den sterkere : De vrijheid om zijn kind in eene vreemde taal te laten opvoeden met miskenning der eigen taal, bestaat nergens dat in België en is een misdadige toepassing van het begrip Vrijheid. Geen burger heeft de vrijheid zijn lasten niet te betalen of te weigeren soldaat te zijn die den Staat te verdedigen. Dus mag er ook geen vrijheid bestaan te weigeren uwe nationaliteit te verdedigen.

Buitenland

DE GROOTHERTOGIN VAN LUXEMBURG

De groothertogin van Luxemburg is naar het buitenland op reis gegaan. Ze denkt verscheidene dagen weg te blijven. De groothertogin-moeder had zich den dag tevoren al naar het buitenland begeven.

Binnenland

UIT GENT

Kind verbrand. — Eergisteren namiddag had vrouw Braem, wonend Kasteellaan, 93, die alleen thuis was met hare twee kinderen, haar gloeiend stoofdeksel op den grond geplaats. Haar kindje, geboren te Gent den 13 Februari 1915, is al spelend op dit stoofdeksel gevallen en is erg verbrand geweest, aan zijn achtermiddenlijf. Na de zorgen van Dokter Faut ontvangen te hebben, is het kind naar het hospitaal overgebracht.

Stedelijk werk der voeding. — In eene inrichting gelijk deze der Centrale Keuken, waar elken dag méér dan 23,000 liter soep gekookt worden, is het begrijpelijk dat er al eens vertraging voorkomt bij de bereidingen bijgevolg ook bij het uitvoeren der soep.

In een dergelijke omstandigheid zijn in een uitdeelingslokaal zeer laakbare feiten voorgevallen.

Het Komiteit doet een beroep op 't gezond verstand der ondersteunden; het heeft beslist voor eenige dagen de lokalen te sluiten, waar nog wanordelijkheden gebeuren.

Aan de familiën der opgeëischte personen van Groot-Gent. — De afgiften van postpakketten voor de burgerlijke arbeiders wordt voor de maand Januari geregeld als volgt:

10 Januari, 1e wijk; 11 Jan., 2e wijk; 12 en 13 Jan., 3e wijk; 14 Jan., 4e wijk; 15 Jan., 5e wijk; 16 en 17 Jan., 6e wijk; 18 en 19 Jan., 7e wijk; 20 en 22 Jan., 8e wijk; 23 Jan., 9e wijk; 24 en 25 Jan., 10e wijk; 26 Jan., 11e wijk; 27 Jan., Sint-Amandsberg; 28 Jan., Gentbrugge; 29 Jan., Ledeberg.

De pakketten zullen aanvaard worden in het Duitsch verzendingsbureel, Kouter, 12, op de uren aangeduid in de aanplakbrieven.

De afzender moet daags vóór de afgifte aan het voornoemd verzendingsbureel zich aanbieden in den Stedelijken dienst tot hulp en onderstand aan de opgeëischten, gevestigd in de Anglikaansche kerk (hoek der Nieuwpoortstraat) waar hij de noodige inlichtingen zal ontvangen.

Het bureel van den Stedelijken dienst is open voor het publiek op de werkdagen van 9 u. 30 tot 12 uur en van 3 u. 30 tot 5 uur; de Zon- en feestdagen van 9 u. 30 tot 1 uur.

Gemeenteraad van Woensdag 3 Januari l.l. — Mededeelingen. — De Raad neemt kennis van een rekwest waarin de Esperanto Club La Progreso eene toelage der stad vraagt voor de kursus van Esperanto door haar ingericht. — Verzonden naar het Kollege.

Dagorde. — De Raad:

1. Brengt zijn advies uit over verschillende klachten in zake belastingen;

2. Keurt goed de veiling der volgende gronden: a) deel van het lot 21 der Papegaaistraat metende 105,13 v.m., toegewezen mits de som van fr. 6.835 aan hr Frederik Frans Schouvliege, De Smetstraat, 43; b) lot 18, Papegaaistr., inhoudend 61,20 v.m., toegewezen aan den hr H. A, Kastanjestr.. mits 3490 fr.; c) Deel van de kavels 66 en 67, Tolhuislaan, groot 123,82 v.m., toegewezen aan den hr A. V. De Smet, Berouwstr., mits 4580 fr.;

3. Stemt toe in het uitschrabben der hypothecaire inschrijving genomen den 23 Dec. 1916, vol. 881 n. 112, ten voordeele der stad, tot zekerheid van den verkoopprijs van het lot 13 der stadsgronden Elisabethlaan;

4. Staat den afstand uit ter hand toe, van een strook grond van 0,35 m. voorgevel, te nemen op het lot 44 Elisabethlaan, dit aan den prijs van 70 fr. den v.m., zijnde eene vermeerdering van 10 t.h. op den instelprijs;

5. Keurt de verpachting goed, gedaan door het bestuur der godshuizen van het huis n. 35 Provenierstraat, voor 3 of 6 jaren, mits 300 fr. voor de eerste 3 jaren (huidige prijs) en 325 fr. voor de volgende jaren;

6. Brengt met 26 stemmen tegen 5 een ongunstig advies uit over de goedkeuring der begrootingen voor 1917 aangeboden door de kerkfabrieken van O. L. V., St-Pieters, Ste-Theresia en St-Salvator;

7. Verleent, te rekenen van 1 Januari 1917, eene bevordering tot de 2de medium jaarwedde aan M. A. Morobé, adj. politiekommissaris;

8. Uit zijn advies, in de gewone voorwaarden, over de rekening 1915 en de begrooting voor '17 der Hoogere Brouwersschool;

9. Brengt een gunstig advies uit aangaande de vraag tot pensioen van den hr H. Van Heuverswijn als professor aan de Nijverheidsschool;

10. Benoemt tot onderwijzeres aan de lagere scholen Mej. Rachel Labiau; tot hulp-onderwijzeres bij de bewaarscholen, Mej. Elvire De Maertelaere;

11. Gelast het Kollege in rechte te vervolgen de betaling der taks verschuldigd door het schip «Emma» voor het ontladen van kolen op 7 November l.l.;

12. Keurt twee verdragen goed door het Kollege voorgesteld en te sluiten met de Société Générale de Belgique, om, met recht van wederinkoop twee schuldvorderingen te vereffenen, wegens voorschotten gedaan bij opeischingen;

13. Stelt vast de begrooting der stad voor 1917 zooals die voorgesteld is door het Kollege, met 26 stemmen en 5 onthoudingen.

Op voorstel van het Kollege, en gezien de duurte der levensmiddelen, wordt het besluit van 4 November 1914 ingetrokken, bij hetwelk de toepassing van den loonstandaard der bedienden voorloopig geschorst was. Te rekenen van 1 Januari wordt de loonstandaard weer in voege gebracht. De helft der achterstallige vermeerderingen zullen op den zelfden datum uitbetaald worden.

14. De Raad keurt de hierbij gevoegde acht verslagen van het Kollege goed en neemt de voorgestelde besluiten.

neemt de voorgestelde besluiten.

Nieuws uit Brussel

TE ETTERBEEK. — Het Gemeentebestuur van Etterbeek deelt mede dat de personen die niet van de Soep genieten, en toch in werkelijken nood verkeeren, zich kunnen laten inschrijven, 183, Steenweg van St-Pieter, om deel te nemen aan eene uitdeeling van kleederen welke eerlang zal plaats hebben.

Tevens wordt meegedeeld dat de personen boven de 70 jaar en onder de 3 jaar, voortaan recht zullen hebben op een bijgevoegd rantsoen suiker van 1 kilo. Ook de zieken die door geneeskundig certifikaat bewijzen een bijzondere voeding te behoeven, kunnen daarvan genieten. Inschrijven op 't bureel der openbare werken, iederen Donderdag en Vrijdag, van 9 1/2 tot 12 1/2 uur.

VERSTIKT MET HET GAS. — In de Marsveldstraat woont een 22-jarige beeldhouwer, Gaston M..., bij zijn oom in. Hij betrok een kamer op de eerste verdieping. Daar de jonge man Zondag niet, als naar gewoonte, aan tafel verscheen, ging men naar zijn kamer. Men vond er den beeldhouwer als levenloos te bed liggen. De kamer was met gas gevuld. Men bracht hem onmiddellijk in een andere plaats en ontbood in allerhaast een geneesheer. Deze kon hem opwekken, maar zijn toestand was zoo slecht, dat de ongelukkige in den namiddag den geest gaf. Het openblijven van een gaskraantje was de oorzaak van dit smartelijk ongeval.

STOUTMOEDIG. — Maandagnacht, omstreeks 1 uur, werd M. Kamiel V..., woneud in de Koolmarktstraat, door twee onbekenden opgebeld. Ze verzochten M. V... te openen daar ze voorgaven hem een dringende mededeeling te moeten doen. M. V... kleedde zich haastig en opende toen de deur. Nauwelijks was zulks geschied, of de kerels vielen op M. V... aan en beroofden hem van zijn brieventasch welke 1500 frank bevatte; daarna sloegen ze op de vlucht. M. V... diende een klacht in bij de politie en gaf aldaar het signalement van de dieven op.

VOLKSOPBEURING (Afd. Volksontwikkeling). — **Kinderuurtjes** op 11 Januari, te 4 uur:

Ukkel (341, Steenweg van St-Job). — Verteller: A. Peeters, onderwijzer.

Ganshoren (1, de Rivierenstraat). — Verstelster: Mej. M. Verhuyck, leerares.

Brussel (16, Groote Markt). — Verteller: J. de Maegt, onderwijzer.

REINHEID EN ORDE. — Voor 1914 werden er ieder jaar prijzen toegekend aan de vrouwen uit de volksklasse die deze twee hoedanigheden het best toepasten in hun huishouden. Door den oorlog echter werden deze prijskampen opgeheven, grootendeels omdat het reglement voor het toekennen van een prijs vergde, dat de huismoeder tevens spaarzaam was. En daar er nu voor de volksklasse maar heel weinig kwestie van overhouden kan zijn... Doch het Komiteit heeft nu gevonden dat het wel wat lang duurde, en het reglement in dien zin veranderd, zoodat de prijskampen kunnen hernomen worden. Dus wordt meegedeeld dat de prijskamp voor reinheid en orde in 1917 weer zal plaats hebben, en dat zooals voorheen getrouwde vrouwen, weduwen en verlaten echtgenooten mogen meedingen. Tusschen deze vrouwen worden twee kategoriën gevormd. Zijn uitgesloten: vrouwen met een rechterlijk verleden, of van verdachte zedelijkheid, herbergierster's, en zij die aan 't Komiteit valsche verklaringen deden. Binnen eenige weken begint de prijskamp; inschrijvingen worden van heden af aangenomen bij het Komiteit van Werkmanswoningen, 35, Lombaardstraat.

GOEDKOOPE SOEP. — De eetwaren zijn duur, de groenten idem, en de steenkool is niet te vinden! Hoe nu nog goedkoope soep gemaakt? Dat gaat niet, en daaraan is het te wijten dat de maatregel, te Etterbeek genomen, zoo'n bijval heeft. Er wordt daar namelijk door de Gemeente aan iedereen sedert Dinsdaag een rantsoen soep verkocht aan 5 centiem (1 /2 liter), goede, lekkere soep, voorwaar; en de menschen, zelfs goede burgers, komen er om en vinden het een flink gedacht. Nu, wij ook! 't Is nu alle dagen een ware begankenis bij dien soepverkoop, tusschen 7 en 8 1/2 ure 's avonds, in 't lokaal der Lodewijk Hapstraat, 118.

Volksopbeuring

AFDEELING: ANTWERPEN

(Kantoor: Katelijnevest, 2, Antwerpen)

Verslag over de Werking gedurende de maand December 1916

SOLDATENTROOST

Tijdens de afgeloopen maand heeft *de dienst der Pakkettenverzending* over ons Kantoor in Den Haag eene werkelijke uitbreiding genomen, waarin wij het duidelijkst bewijs vinden dat deze pakken met eetwaren en kleederen door ons publiek met graagte worden gezocht, niet alleen om het groote stoffelijke voordeel dat zij bieden, maar tevens voor de snelheid waarmede zij hunne bestemming bereiken. Het aantal bestellingen beliep tot 1111, tot een gezamenlijke waarde van fr. 8214,45 (in November 724).

Benevens deze verzendingen langs Holland zonden wij ook kosteloos naar de Duitsche kampen 34 eigen gemaakte, op ons kantoor bestelde pakken door.

Wat de *Inlichtingen* over Belgische soldaten en krijgsgevangenen betreft, konden wij nieuws verstrekken, loopende tot ongeveer einde Oktober. Het aantal dadelijk, zoo schriftelijk als mondeling beantwoorde aanvragen steeg tot het beduidend cijfer 1992 (in November 1336).

Boekzendingen. — Tot onze spijt moeten we vaststellen dat het aantal geschenken in boeken, tijdschriften en dergelijke gestadig daalt, wat — gezien dat onze burgerij nu reeds sedert twee volle jaren hare boekenkasten plundert — alleszins verklaarbaar is. Nochtans meenen wij dat onze nieuwe oproep welke wij hierbij tot de Antwerpsche bevolking richten een gunstig gehoor mage vinden. Intusschen boeken we voor December 21 giften, ons toegekomen vanwege de volgende milde schenkers, waarvoor onzen warmen dank: Karel Goedemé, K. Aps, Verdickt, Bruynseels, K. Mertens, F. Henderickx, A. Wouters, Blomme, Van Lede, Jansen, F. Condés, Arthur Satens, P. H. Van Rijckel, Dr. Marten Rudelsheim, André Sans, Ossenblok (letterkundige), Schaeps (leeraar), Achille Noeninckx (leeraar). Benevens eenige naamlooze giften.

De volgende 11 kampen werden door middel dezer boekgeschenken bedeeld: Sennelager, 3 zendingen; Göttingen, 2; Münsterlager, 2; Stendhal, Alten-Grabow, Soltau, Paderborn elk 1 zending.

Voor *ongeletterden* schreven wij een 20-tal brieven.

Naar het kamp Göttingen stuurden wij een geldelijke gift van 50 fr. om het onze bij te dragen ten einde de jongens een genoeglijk Kerstfeest te verschaffen.

HOOPDAFDEELING: VOLKSOPBEURING

Volksontwikkeling. — De leergangen in Latijnsche en Grieksche talen worden regelmatig in de bovenzaal van ons lokaal door talrijk gehoor gevolgd. Terwijl de lessen in Beschaafde Uitspraak, zoo voor onderwijzers als privaten, eveneens op een stijgenden bijval kunnen bogen.

Stille hulp. — Wij bezorgden aan 24 huisgezinnen onderstand zoo in eetwaren als geldelijk.

De uitslag van de tweede *Liefdadigheidsvertooning* door den «Max-Rooseskring», ten bate van Volksopbeuring ingericht, gaf een alleszins bevredigenden uitslag. Wij houden eraan hier openlijk dank te brengen aan deze jonge maar wakkere vereeniging.

Op aanstaanden Zondag 14 Januari, zal nu door de zorgen van den «Liefdadigen Club», een kunstfeest ingericht worden in de feestzaal «Burgersbond», Wetstraat. Hierbij ten zeerste aanbevolen.

Onze *Zakkalendertjes* vonden liefhebbers bij duizenden en nog steeds blijft de vraag aanhouden. Prijs: enkel 0.10 fr. Ook de beide reeksen *Prentkaarten* met zichten uit de kampen (fr. 0.50 per reeks) vonden gereedelijk afnamen: de voorraad is nagenoeg uitgeput.

Lucifers. — Wij kunnen hierbij aan onze bevolking het goede nieuws brengen, dat wij hopen kortelings eene nieuwe zending puike lucifers van Belgisch fabrikaat aan den prijs van circa 4 fr. per 10 pakken beschikbaar te kunnen stellen, zulks met het inzicht de woekerprijzen te helpen neerdrukken.

Afdeelingen. — Tijdens de afgeloopen maand stichtten wij nog hulpkantoren:

te Merxem: Bredabaan, 563.

te Sint-Niklaas: Statiestraat.

Terwijl wij nog met meerdere plaatsen in onderhandeling zijn.

Tot slot kunnen wij met voldoening aanstippen dat ons werk, met den dag nog meer sympathie wint, hetgeen het best blijkt uit het gestadig aangroeien van onze ondersteunende leden. Iedereen kan inderdaad tot ons Werk, dat enkel en alleen liefdadigheid en zedelijken steun beoogt zoo binnen als buiten onze grenzen, toetreden. De jaarlijksche minimumbijdrage is vastgesteld op 1.— fr.; verder 5 fr.—, fr. 10.—.

Werkeloozen. — Zeer bereidwillig stelden wij dagelijks onze lokalen en een gedeelte van ons personeel ter beschikking van de heeren volksvertegenwoordigers Leo Augusteyns en Adelfons Henderickx, welke telkens van 5 tot 7 u. (T. U.) zetelen, om de belanghebbenden bij te staan, waar dezen zich te beklagen zouden hebben over wegvoering op verkeerde gronden van familieleden naar Duitschland.

Ons kantoor blijft alle werkdagen doorloopend van 10 tot 7 u. (T. U.) open.

Kunstnieuws

MUZIEK

De Volbach-concerten

Zaterdag avond had het laatste concert plaats der 1ste reeks Duitsche concerten in de Vlaamsche Opera, onder leiding van den heer Fr. Volbach. En laat het ons nu maar ronduit bekennen, — om hun werk te beoordeelen doet het er immers niets toe welke taal die muzikanten spreken, — die uitvoeringen stonden voortdurend vèr boven wat wij gewoon zijn van onze eigen dirigenten te hooren. Vooral de fijnheid, waarmee de kleinste bijonderheden naar vóór geroepen werden zonder de groote lijnen te breken, heeft mij telkens getroffen. Alles was steeds «uitgepeuterd», alles was ook uitmuntend gekend.

't Zou onrechtvaardig zijn de gansche schuld voor 't slordige van onze concerten op den rug der dirigenten te schuiven. Ons publiek is te spoedig tevreden, stelt zijne eischen te laag, en ook... het is niet den gewoon voor echte kunst te betalen: verzorgde uitvoeringen vergen talrijke herhalingen, die geld kosten, véél geld... Maar toch viel er voor onze orkestleiders ook veel te leeren: in fijn begrip en vaardige uitvoering was de leiding van den heer Volbach beter, — en veel, — dan we gewoon zijn hier te zien.

Wat de keuze der stukken betreft: het klassieke was steeds goed, 't moderne ongelijk. Naast werk van Tschaïkowsky, — dat ik echter lang zoo hoog niet stel als velen, — en van Richard Strauss, kwamen ook compositie's van minder gehalte ten gehoore; zoo het «Hexenlied», van Max von Schillings, dat, met veel ultramodern technick-geschitter, toch niet z'n mager-geïnspireerde poverheid bedekken kon...

Zaterdag werden uitgevoerd de «Jupiter-Symfonie» en een aria uit «De boetende David», van Mozart, een concerto voor klavier, viool en cello, en de «Fidelio-ouverture» van Beethoven, alsmede 4 liederen van Schubert. Het symfonisch gedeelte bleef op het peil der vorige concerten: fijn, klaar en met de noodige kracht. Echter scheen mij het tempo in het allegro en in de finale der «Jupitersymfonie» wat te eentonig doorgevoerd, en miste ik wat rondheid in de «Fidelio-ouverture». De zangeres, Mevr. Eva Bruhn, beschikt over 'n schoone, rijke sopraanstem die ze, in de zeer moeilijke vocalisen in het aria van Mozart met prachtige zekerheid en toonvastheid gelden liet. Dat ze ook de kunst verstaat innig-gevoelde voordracht, zoowel als geestig-fijn klankspel te geven, bewees ze in de 4 liederen van Schubert. Groot was haar bijval vanwege 't publiek. Iets meer warmte zou haar een triomf bezorgd hebben.

De heeren Schmidt-Reinicke (viool), Moth (cello) en H. Wyrott (klavier) bewezen het moeilijke «Tripel-konzert» van Beethoven aan te kunnen: de technische moeilijkheden van dit werk zijn niet buitengewoon, maar om het goed uit te voeren wordt meer vereischt dan louter vingervaardigheid: echt muzikaal gevoel voor samenspel is ertoe noodig, en de uitvoerders bewezen dit te bezitten. Slechts lof kan ik hun geven; vooral bewonderde ik den warmen toon van den cellist, die echter waken moet op de voortdurende toonjuistheid van zijn spel: enkele kleine zonden daartegen zijn hem te vergeven.

Eindindruk: een concert van hooge kunstwaarde, en zij die wegbleven hebben wèl ongelijk: de kunst is eenig en kent geene hartstochten van het oogenblik Dàt tenminste kan niet neergehaald worden!

B.

Postdienst

Met ingang van 1 Januari 1917 is de verzending van gewone postpakketten ook toegelaten in het verkeer tusschen het gebied van het Generaal Gouvernement in België en Oostenrijk, alsmede met Liechtenstein, Hongarije en Bosnië-Herzegowina. Aan dit verkeer nemen, zoo in gaande als in komende richting, alle plaatsen deel waar postkantoren bestaan onder leiding van Duitsche beambten. Worden alleen ter bevordering aangenomen gewone postkpakketten tot en met 5 kilog. wegende. De verzendingskosten bedragen: voor Oostenrijk alsmede Liechtenstein, 1.75 frank; voor Hongarije, 2.25 frank; voor Bosnië-Herzegowina, 2.75 frank, alles zonder onderscheid van gewicht en afstand; voor pakketten van hinderende afmetingen wordt het tarief met 50 % verhoogd. Alle postpakketten moeten gefrankeerd worden; de daartoe gebruikte postwaarden gaan in het eigendom van het postbeheer over. Ieder pakket moet begeleid zijn van een verzendingsbordereel en twee tolverklaringen. Dezelve worden in de postkantoren in geringen getale kosteloos verstrekt.

Mededeelingen op de strook van het verzendingsbordereel zijn verboden. Bewijzen van afgifte worden alleen op aanvraag en tegen betaling van 10 centiemen afgeleverd.

Waarde-aangifte, aanteekening, bestellingsbewijzen en spoedbestelling worden niet toegelaten, evenmin als krijgsgevangenen-pakketten en dringende pakketten. De zendingen mogen belast worden met een maximum remboers van 1000 frank (800 mark); de minimumtaks hiervoor is 20 centiemen. De gelnde bedragen worden den afzenders zonder kosten ovefgemaakt. In alle gevallen is het zaak van den afzender zich te vergewissen of de te verzenden voorwerpen in het land van bestemming mogen ingevoerd worden. De pakketten mogen geene brieven of schriftelijke mededeelingen bevatten; de verzending van lucifers in postpakketten is strafbaar. Geene schadeloosstelling wordt toegekend voor beschadigingen, of verliezen, voor zoover dezelve voorkomen tijdens de bevordering op het Belgisch net. Voor geïnde remboersen draagt het postbeheer dezelfde verantwoording als voor de postwissels. De tolformaliteiten voor de postpakketten met bestemming naar België geschieden reeds in het grensstation Herbesthal.

Stadsnieuws

De Brouwers van Antwerpen en omstreken herinneren hun geacht klienteel dat er, zooals de twee vorige jaren, geene terugbetalingen, nieuwjaar of procenten zullen gegeven worden, op welke wijze die vroeger ook zouden geschied hebben.. — Het Bestuur. 2289

Verandering van de vertrekuren der treinen. — Van vandaag, 10 Januari af, zullen de volgende wijzigingen aan de vertrekuren der treinen toegebracht worden:

ANTWERPEN-BRUSSEL

Voormiddag

Vertrek uit Antwerpen:
om 5.45 u. in plaats om 5.51 u.
om 8.01 u. in plaats om 8.39 u.

Namiddag

Vertrek uit Antwerpen:
om 2.30 u. in plaats om 3.00 u.
om 5.51 u. in plaats om 5.59 u.
om 8.05 u. in plaats om 8.45 u.

ANTWERPEN-LUIK

Vertrek om 1.02 u. 's namiddags in plaats om 1.46 u.

L. W. — De uren hierboven worden onder alle voorbehoud gegeven, daar het beheer van den spoorweg er op 't onverwacht wijzigingen kan aan toebrengen.

Havenbeweging. — Op Maandag 8 Januari kwamen in onze haven aan: 3 stoomschepen, 5 sleepers, 2 motorbooten en 27 lichters.

Dien dag voeren de volgende schepen onze haven uit: 1 stoomschip, 1 motorboot en 14 lichters.

Het geneeskundig kabinet van Dokter LEJEUNE is overgebracht naar de Quinten Matsyslei, 13. Specialist: waterorganen en huidziekten. Raadpl. van 1 tot 4 en van 8 tot 9 u. 's avonds. 2286

Aanhouding. — Maandag in den vooravond werd een werkman, de genaamde Fr. H..., 59 jaar oud, en wonend in de Bakkersstraat, aangehouden. Deze man voerde een stootwagen waarop lagen, 85 kilogr. rijst en 32 kilogr. boonen. Deze waren schijnen aan het Nationaal Komiteit toe te hooren. Een onderzoek werd dan ook ingesteld.

Overlijden van den heer Grandgaignage. — Wij vernemen dat de heer Grandgaignage te Breda overleden is, alwaar hij sedert de bezetting van Antwerpen verblijf hield. De overledene was een der bekendste figuren van Antwerpen. Bij de stichting van de Hoogere Handelsschool tot bestuurder der inrichting benoemd, wist hij haar te verheffen tot een ware handelsuniversiteit, waarvan de kursussen door studenten uit de vijf wereldstreken werden gevolgd. De heer Grandgaignage wist de sympathie te verwerven der talrijke leerlingen-geslachten die onder zijn bestuur aan de school studeerden en een zijner vreugden was in de laatste jaren van zijn leven in betrekking te blijven met zijne oud-leerlingen die hij in gedachte in de verschillende wereldstreken volgde alwaar zij door hunne roeping hèengetrokken werden. De heer Grandgaignage was een der eerste voorzitters van den Antwerpschen Kunstkring geweest.

Armoede. — Een geval waarvan de oorzaak zeker niet ver te zoeken is heeft zich in de stad voorgedaan.

Maandagmiddag leidde een politieagent van Borgerhout een man naar het politiebureel. Hij had van uit een kar, staande in de Carnotstraat, 3 brooden ontvreemd. 't Is te hopen dat in dit geval de straf die den misgeloopene zal te beurt vallen niet te zwaar zal wezen: «'t Is oorlog!»

Beweging der bevolking van 24 tot en met 30 December 1916. — Geboorten 50, waarvan 1 behoorende tot de vlottende bevolking; overlijdens 94, waarvan 9 behoorende tot de vlottende bevolking; 11 huwelijken werden in loop der week gesloten; 2 echtscheidingen werden uitgesproken.

In de lijst der overlijdensoorzaken vinden wij de volgende opgaven van aansteklijke ziekten: mazelen 1, roodekoorts 1, diphteritis en kroep 1, longtering 11.

Weerkundige opgaven. — Luchtdrukking 760.5 m/m (gemiddeld); warmtegraad vanaf 0.9° tot 12.1°; vochtigheidscijfer 83 (gemiddeld getal); hoogte van het gevallen water ongeveer 5.4 m/m per dag.

Boekennieuws

Der Bellfried

Het Decembernummer vertoont weer de gewone eigenaardigheid, welke aan dit tijdschrift een bijzondere aantrekkelijkheid verleent, namelijk een gelukkige menging van ekonomische en geschiedkundige bijdragen, waarbij de geschiedenis der kunst steeds een eereplaats inneemt. Iedereen vindt er dus wat naar zijn gading.

Prof. Krusch (geheimraad voor mijnaangelegenheden) schrijft over het Belgische steenkolenbekken op geologisch en ekonomisch gebied. Hij schat dat de Kempen in afzienbaren tijd een kolenproduktie van rond de 20 miljoen ton zullen opleveren, d.i. bijna zooveel als de voortbrengst van de bekkens van Luik en Charleroi te zamen. Een mooi vooruitzicht, want daardoor zou België, voor wat de bevoorrading van steenkolen aangaat, voor altijd onafhankelijk worden van het buitenland.

De Belgische geschiedenis, die zoo vaak een bezettingsgeschiedenis was, wordt door Justus Hashagen (den geschiedschrijver uit Bonn) en door R. Schauer in een paar tijdvakken behandeld. Hashagen spreekt over de bezetting onder Napoleon (1794-1814), waardoor België in even hoogen ekonomischen bloei geraakte als de Rijnlanden. Schauer trekt een interessante vergelijking tusschen de Duitsche bezetting (of beter die der toenmalige verbondenen) in de jaren 1814 en '15 en de tegenwoordige.

Lindner levert eene boeiende studie over de illustratie van het geschiedkundig werk van Jean Froissart: «Een kleinood der Brugsche boekenschilderskunst». Hij roept voor onzen geest vergeten beelden op uit een der grootste perioden der Belgische geschiedenis, het tijdvak van het Boergondisch koninkrijk van Filips den Goede en zijn zonen. Mooie platen, goed gekozen, strekken den tekst tot toelichting.

De aardrijkskundige Siegmund Günther (uit Munich) geeft een getrouw letterkundig portret van den beroemden Franschen geograaf Elisé Reclus, wiens laatste jaren doorgebracht werden aan de Vrije Hoogeschool van Brussel. Het strekt den hr Günther ter eere dat hij den Franschen geleerde met rechtvaardigheid en onbevangenheid, ook in deze periode van geesteverdwazing, naar zijn hooge waarde weet te schatten.

Onder de algemeene titel «Glossen», vinden wij een paar opstellen, waarvan dat van den heer E. Nauhaus ons, als Antwerpenaars, het grootste belang inboezemt, namelijk een verhandeling over de verbetering van den loop der Schelde, toegelicht door drie duidelijke schetsen.

Een kroniek der tijdschriften en een overzicht van over België verschenen boeken, sluit dit in alle opzichten zeer merkwaardig nummer van de «Belfried». A. V.

†

Mijnheer
Augustinus Carlous Edouardus
ROELANTS
vereerd met de medalie van 3de klas voor moed en zelfopoffering,
weduwnaar van Mevrouw
Julia Theresia Ludov. VAN DER SPIET
geboren te Antwerpen op 1 Augustus 1856,
is aldaar overleden op 6 Januari 1917. De lijkplechtigheid in St-Norbertuskerk, gevolgd van de begrafenis op het Kielkerkhof, heeft in eenvoud plaats gehad. De vrienden en kennissen die bij vergetelheid geen doodsbericht zouden ontvangen hebben, worden beleefd verzocht dit bericht als dusdanig te aanschouwen.
Antwerpen, 9 Januari 1917.
Dageraadsplaats. 21.
G. Van Harnevelt, begrafen., St-Vincentiusstraat, 1. Telefoon 1399. 2284

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Aangiften van overlijdens van 9 Januari 1917

Mann. geslacht: G. Misrahi, rabbijn, 61 j., wed. van B. Danon, Simonsstr., 38; J. Caers, z. b., 85 j., wed. van M. Moldauer, Juliaan Dillenastr., 11; M. Thys, trambed., 76 j., wed. van I. Torfs, echtg. van R. Van Loock, Provincienstr., 287; C. Palinck, z. b., 77 j., Dambruggestr., 31.

2 kinderen beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht: M. Jacx, 13 j., Jacobsstraat, 6; O. Mylleville, z. b., 73 j., Ankerrui, 15.

2 kinderen beneden de 7 jaar.

Overlijdens: Mann. gesl., 6; vrouw. gesl., 4. Totaal: 10.

Geboorten: Mann. gesl., 4; vrouw. gesl., 2. Totaal: 6.

Laatste Uur

FRANSCH LEGERBERICHT

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Dinsdag 9 Januari. — Officieel: Ten N. van de Oise hebben de Duitschers na een levendige beschieting zonder resultaat gisteren tegen den avond een overval beproefd op een der Fransche loopgraven ten N. van Ripecourt. Kalme nacht op de rest van 't front.

Meesterwerken verbrand

Bern, 9 Januari. — Fransche bladen melden: Gisteren is te Santander het muzeum Ateneo Montanes afgebrand. Vele schilderijen, onder dewelke er zijn van Velasquez, Van Dyck, Tizian, Leonardo da Vinci en Murillo, zijn vernietigd. De schade is onberekenbaar.

Raspoetin leeft nog

Stockholm, 8 Januari. — «Allehauda» meldt: Naar geloofwaardige berichten uit Petrograd gelooft men daar niet, dat Raspoetin werkelijk dood is. Het nieuws van het vinden van zijn lijk in de Neva is maar verspreid geworden om Raspoetin gelegenheid te geven te verdwijnen, of in elk geval zich niet in het openbaar te doen opmerken. In den jongsten tijd werden herhaaldelijk aanslagen op Raspoetin op touw gezet; deze is echter zoo goed bewaakt, dat het bijna onmogelijk zou zijn hem te vermoorden.

Briand, Lyautey en Thomas terug te Parijs

Parijs, 8 Jan. — Briand, de minister van oorlog Lyautey en de onderstaatssekretaris voor geschut en munitie, Thomas, zijn hedenavond uit Rome hier aangekomen.

Mondelingsche kursussen en kursussen door middel van briefwisseling
PHILOTECHNISCH GESTICHT
Elektriciteit, mekaniek, konstruktie, boekhouding, publiciteit, talen, examen voor onderwijzer en voor hoogeschool. Schr.: 8, **Eugeen Verheggenstraat, Brussel.** 1805

SPORT

WINDHONDENRENNEN

Kynodroom Muggenberg

Uitslagen der koersen van Dinsdag 9 Jan.:

1e koers: 1. Annibal; 2. Gamin.
2e » 1. Fishcurer; 2. Louisette.
3e » 1. Frieda Cary; 2. Princesse.
4e » 1. La Flèche; 2. Galette.
5e » 1. Fleet Lord; 2. Kiss.
6e » 1. Rita; 2. Darling Boy.
7e » 1. La Flèche; 2. Spirou.
8e » 1. Gaieté; 2. Princesse.
9e » 1. Dona; 2. Tango.
10e » 1. Galette; 2. Flying Fox.

VOETBAL

Gent. — Uitslagen der matchen van Zondag l.l.:

Eerste afdeeling. — Racing C tegen F. C. Vriendschap, 13-1.

Rangschikking: 1. Racing C., 13 punten; 2. A. R. A. Gantoise, 13; 3. F. C. Eendracht, 5; 4. F. C. Vriendschap, 3; 5. Ganda F.C., 0.

Tweede afdeeling. — Ganda F. C. tegen F.C. Vriendschap, 11-0.

Derde afdeeling. — F. C. Vriendschap tegen F. C. Lemberge, 5-0; Ganda F. C. tegen Union Gantoise, 5-0.

BILJARTEN

Uitslag van den prijskamp van 7 Januari l.l., in het lokaal De Star, Lange Beeldekenastraat, n. 255: 1. Guid. Van Gool-Deeckx; 2. H. Van den Brande-J. Jung; 3. Eug. Van Gool-Charles Ost.

Serieprijs: 1. A. Laureysen; 2. H. Van den Brande.

Uit Tongeren

(Ingezonden.)

Tongeren, 30 December 1916.

Redaktie van «Het Vlaamsche Nieuws»
Roodestraat, 44, Antwerpen.

Mijne heeren,

Ik heb in uw blad al zooveel gelezen over tentoonstellingen van allen aard in vele steden opgericht, dat ik ook wel een woordje zou willen reppen over Tentoonstellingen hier ter stede.

Verleden jaar, rond Kerstmis, lazen de Vlaamsche menschen van Tongeren, op alle hoeken en keerpunten der stad, eene prachtig gedrukte affiche: « Exposition d'Œuvres d'artistes Tongrois. Au profit de l'Œuvre des Prisonniers ».

Alles was radikaal in 't Fransch... Neen, er was toch iets Vlaamsch bij: de titels der doeken van den zeer begaafden Tongerschen schilder P. Theelen...

Doch, genoeg hierover, gedane zaken nemen geen keer...

Maar... er is weer iets in dien aard aan gang. Dezen keer (dank het « Generaal-Gouvernement »), zijn de aanplakbrieven tweetalig: **Tentoonstelling van Amerikaansche zakken ».**

Programma's, inkomkaarten, enz., natuurlijk... in 't Fransch.

Twee koncertuitvoeringen...

Het beliefde den heeren Franskiljons « artiesten » (?) uit Luik te vragen, al hoewel we hier den heer Meulemans hebben, die toch een Vlaamsch kunstenaar is, en was heel wat meer kunstgevoel in de ziele heeft dan die uitheemsche...

Dat stond hun vrij natuurlijk. Maar waar gaat dat naar toe!»

Die Heeren hebben de straf... of de belooning ontvangen die aan de verbasteraars van een volk toekomt — 'n paar burgers gingen, uit pure nieuwsgierigheid, eens naar de blomzakken kijken, maar werden met zooveel « Fransche » beleefdheid ontvangen, dat ze niet meer terugkeerden. De toehoorders der koncertuitvoeringen bestonden nagenoeg uit het personeel en de verfranschte high-life.

Gisteren, 't was marktdag, liep men door de straten met 'n stuk karton, waarop een groote Indianenkop.

De boeren lieten zich niet misleiden.

Goed zoo, burgers van Tongeren en boeren van Haspengouw. Aldus toont gij dat er nog wat Vlaamsch bloed in 't lijf heb't, al heeft het dan ook iets van vreemden invloed te lijden gehad. Gaat zoo voort.

J. V.

Uit het Luiksche

UIT HET LUIKSCHE

Melk voor de kleintjes. — Te Luik is de melk schaarsch en zeer moeilijk te krijgen. De « Telegraph » heeft een oproep tot de lezers gedaan, voor doel hebbende, dat eerst en vooral de moeders melk zou verschaft worden. Het bestuur van het blad heeft dan ook talrijke sympathiebetuigingen ontvangen. O. a. heeft de «Société Anonyme du Grand Bazar» belangloos en edelmoedig 20,000 liter melk ter beschikking van het blad gesteld om de zuigelingen van de onbemiddelde bevolking ten goede te komen. Voorwaar een schoon werk.

TE BONCELLES. — Tegen de hoeden. — Aldaar werd een bond tegen de Vrouwenhoeden gevormd. Een menigte jonge meisje en vrouwen namen de volgende dagorde aan:

De vrouwen zullen gedurende heel den duur van den oorlog blootshoofds gaan, omdat de vrouwenhoeden te duur zijn, de inkomsten te gering, en diegenen aan vernedering blootgesteld zijn die zich geen ordentelijken hoed kunnen aanschaffen. De overtreders van dezen regel worden beboet.

Goed zoo! Nu in den zomer nog blootsvoets!

De gasverdeeling. — De gemeenteraad heeft verzocht opdat elkeen zijn gasverbruik een vierde inkrimpe, en eveneens het volgend nieuwe tarief gesteld:

Art. 1. — De eerste 30 meter gas, door den meter aangewezen, hetzij voor verlichting of verwarming, hetzij gegeven door een automatischen meter, zullen gerekend worden aan den gewonen prijs, d.i.: verlichting 15 centiem, verwarming 10 centiem; automatieke meters: 10 centiem per 200 liter.

Art. 2. — In geval van een maandelijksch verbruik, dat de 30 meter zal overtreffen, moet een opslag van 10 centiem betaald worden, voor alle bovengenoemde kategoriën.

Art. 3. — De verbruikte meters gas boven het maandelijksch verbruik van November 1916, zullen eenvormig betaald worden tegen 50 centiem.

Art. 4. — Het gasverbruik voor drijfkracht zal geen prijsverhooging ondergaan.

Uit Leuven

Kunst veredelt. — Op Zondag 31 December werd in Leuven een strooibriefje rondgedeeld met den volgenden inhoud:

GOED NIEUWJAAR

Ter gelegenheid van Nieuwjaar, bied « Pro Arte » U zijne vurigste gelukwenschen aan.

Gezien den grooten bijval dat ge aan 't eerste Concert hebt bijgebracht, wenscht « Pro Arte » dat ge het tweede zult bijwonen, den 2 Januari toekomend, in den schouwburg « Louvain Palace ».

Leest de plakbrieven: hij rekent op uwe aanwezigheid en die uwer ouders, vrienden en kennissen.

Gij zult zeker uw avondmaal niet beklagen. Gij zult er zeer schoon muziek hooren, uitgevoerd door een uitgezocht orkester.

Gij zult de gelegenheid hebben groote kunstenaars van onze Nationale Conservatorium toe te juichen.

Vrienden der Kunst, allen naar « Louvain Palace », den 2 Januari 1917.

Hierop volgde een Fransche tekst, al even goed opgesteld, waarvan de eerste woorden waren: « A l'occasion de l'an neuf... » Wij besparen onze lezers het overige.

Het Kersouwken. — Wij vernemen dat de Universiteit van Utrecht met algemeene stemmen de groote gouden medalie, die alle vijf jaar aan de rederijkerskamers wordt voorbehouden, dit jaar toegekend heeft aan het letterkundig genootschap: « Het Kersouwken » onzer stad, dat een der oudste rederijkerskamers van het land is.

Is het misschien daarom dat het «Kersouwken» thans ook op zijne lauweren rust?

In « Louvain-Palace ». — Sedert eenigen t'jd werden alle mededeelingen tot het publiek van « Louvain-Palace » in de twee landstalen aangeplakt. Dat blijkt thans echter weer onnoodig te zijn geworden. Buiten de groote plakbrieven is alles weer uitsluitend Fransch. Hebben de Heeren Bestuurders misschien al het Vlaamsch, dat zij met zooveel moeite aangeleerd hadden, weer vergeten? Of vinden zij het onnoodig mededeelingen, zooals het beginuur, enz., te doen in de eenige voor de 8/10 van hun gewoon publiek verstaanbare taal?

Nieuwjaarsgebruiken. — Van oudsher was het in Leuven en omstreken de gewoonte, dat de kinderen de avond vóór Nieuwjaar en op Nieuwjaarsdag zelve, van huis tot huis gingen om Nieuwjaar te wenschen.

Zij zongen te dezer gelegenheid een volksliedje, dat reeds zeer oud moet zijn!

Nieuwjaarke zoete,
't Peerdeke heeft vier voeten
Vier voeten en eenen steert,
't Is geen half centje weerd.
'k Heb gezongen en 'k heb niets g'had
Geef m'een stuk van 't verken zijn g...
O ja, 't is waar! O ja, 't is waar!
Mijnheer en madam ne gelukkige Nieuwjaar!

De kinderen kregen dan eenige centen of wat koekjes of kastanjes of iets dergelijks.

Dit jaar echter was het alsof de kinderen het gevoelden dat er niet veel zou te krijgen zijn, want wij hebben veel minder van die zingende groepjes gezien dan op andere jaren.

Een Schelmstuk te Verlaine

Het parket van Hoei is andermaal te Verlaine afgestapt. In deze gemeente wonen twee oude lieden, de gebroeders Henrard, met een reeds bejaarde dienstmeid. Het heeft in de gemeente den naam dat deze menschen eenigszins welstellend zijn.

Nu is een bende van verscheidene gemaskerde kerels de woning dezer onderlingen binnengedrongen en hebben de twee oude renteniers willen dwingen hun al het geld af te staan. Zij weigerden echter en riepen om hulp. De schelmen, vreezende verrast te worden, sloegen op de vlucht. De boosdoeners losten toen revolverschoten, gelukkig zonder iemand te kwetsen.

Een der gebroeders Henrard bracht een der bandieten een slag met een riek toe. De waakhond van het huis, die de bandieten was nagesprongen, kwam gekwetst terug: een kogel had hem aan den rechterpoot gewond.

Men denkt op het spoor van de schuldigen te zijn.

Van Verlaine begaf het parket zich naar Fize-Fontaine en naar Jehay-Bodegnée, waar eveneens zulke schurkenstreken moeten uitgehaald zijn geworden.

Men veronderstelt dat een bende zich gevormd heeft om dergelijke schelmerijen ten uitvoer te brengen bij de alleen wonende onderlingen, die den naam hebben wat geld te bezitten.

Verordeningen
Mededeelingen, enz.

BEKENDMAKING

Met ingang van 1 Januari 1917 zal het Belgisch arrondissement Bergen van de etappeninspektie van het 1ste leger en het krijgsarrondissement Aarlen van de etappeninspektie van het 5de leger afhangen.

De krijgsgouverneurs van Bergen en van Aarlen zullen hun ambtszetel in genoemde steden gevestigd houden.

Met ingang van denzelfden dag zullen de gedeelten van het huidig krijgsarrondissement Bergen, die tot het Generalgouvernement blijven behoren, het **krijgsarrondissement Zinnik** uitmaken. Het Hoofd van het voormalig krijgsarrondissement Bergen zal den zetel van zijn beheer naar Zinnik overbrengen.

De grens van beide krijgsarrondissementen en van het Belgisch arrondissement scheidt het etappengebied van beide hiervoren genoemde legers van het Generalgouvernement.

De bekendmaking van 19 December 1915 In Nr 14831, Wet- en Verordeningsblad, blz. 1436, wordt hierbij overeenkomstig gewijzigd.

Brussel, 27 December 1916.

Der Generalgouverneur in Belgien,
in Vertretung:
Freiherr von HUENE,
General der Infanterie.

Akten van Handelsmaatschappijen

neergelegd ter griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen

Samenstelling Bestuurraad. — Samenwerk. Maatsch. «Syndicaat der Kempische Steenbakkerijen», te Antwerpen. MM. Alf. Deckers, te Berchem, afgevaardigde-beheerder; Aug. Dufraing, te Beersse; Al. Van Liempt, te Baerle-Nassau; Ch. Van Nyen, te Ginneken-Breda, beheerders; Jos. Baeten, te Turnhout, en Felix Goris, te Antwerpen, kommissarissen.

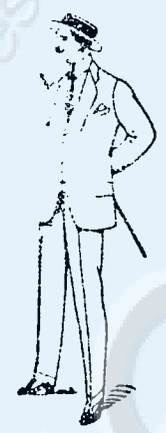

INSTITUT ACHER
1, rue Nieuwstr. 10
Spéciale stenotypie
STENO-DACTYLOGRAPHE
LEVENDE TALEN
BOEKHOUDEN
PERFECTIONNEZ-VOUS EN QUELQ. MOIS A L'EMPLOI DE COMPTABLE
STENO-DACTYLOGRAPHE
LANGUES VIVANTES
Inscriptions ch. jour.
Bourse) 149

Meubelen

Eet- en slaapkamers, mass. eik, mahonie en notelaar aan halven prijs; Mod. eetkam., mass. eik, kompl. 210 fr., waarde tot. 450; mass. notelaar Le XVI eet- en slaapkamer kompl. aan 425 fr., waarde tot 700 fr.; gebeedhouwde eik. slaapkam kompl. 365 fr., waarde 550 fr.; eiken bufetten, 60 fr., als ook stoelen, portemanteaux, piedestals, keukenstoelen, enz., enz Profiteer van de occasie: **76, Lange Klevitstraat, 76** 2252

MEUBELEN PIANOS
Witte CUISINIERES
Te koop aan spotprijs: slaapkam. eetkamers buffetten in massief. acajou notelaar of eik **Occasie pianos « Gunther »**, elektr. **pianos, 850 fr.**, schouwgarnitur mass. koper witte cuisinières tableaux, kachels Cadé kindskorf, stoel wieg kompl damesrijtuig, 3 enkele bedden kinderbad kompl als nieuw **Inkoop van occasie-pianos en meubelen. Lange Beeldekeukstraat 241** 1997

MIJNHEEREN!

Laat uwe Kostumen, Pardessus, Jaquetten Broeken en Vestons Handschoenen, hoeden en kravatten wasschen of verwen in de stoomverwerij
A. VAN WEEREN
93, Mechelsche Steenweg; Kunstlei, 38; Kasteelpleinstraat, 67 en Vondelstraat, 9
Tapijtkloppen en wasscherij. Rouwzwart in 18 uren. Zeer lage prijzen. 1105

KAPITALEN
Beschikkend over kapitalen ben ik bereid mij tijdelijk te interesseeren aan handels-, financieele of nijverheidsonderneming, of aan een verrichting met snellen afloop. Schr. Sylvestre, bur. van het blad. 2267

TE KOOP
uit oorzaak van vertrek eene diamantslijperij, 10 molens elektr. Zeer billijk Huurhuis. 55 Fonteinstr., Borgerh. 2283

PIANO-PHONOLA
(laatste systeem) per occasie te koop gevr. Aanb. P. V. D., bur. blad. 2288

BEKWAME MEID
niet onder 20 j., gevr. Zich aanb. met getuigschriften: Melchelsche Steenweg, 15. 2287

Plaatst uwe aankondigingen in « Het Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid dagblad van België.

Roepzaal "MARNIX"
6, TERNINCKSTRAAT, 6
(hoek Kasteelpleinstraat)

Voor den verkoop van MEUBELEN KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal « Marnix ».

Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS

INKOOP, VERKOOP
VERWISSELING, SCHATTINGEN
Men geeft geld als voorschot 63

Drukker-Uitgever, H. Weeremans, Roodestr., 44

Abonneert U!

De aanstaande verandering van kwartaal brengt met zich voor al de Vlamingen, die « Het Vlaamsche Nieuws » nog niet bestendig lezen, de beste gelegenheid om zich van den omvangrijken inhoud, de degelijkheid en den goedkoopen prijs van ons blad te overtuigen door het nemen van een driemaandelijksch abonnement. — De abonnent ontvangt regelmatig ochtend **Het Vlaamsche Nieuws** dat iederen verschijnt met de laatste ambtelijke en niet-ambtelijke telegrammen van al de verschillende gevechtsterreinen, zoowel van centrale als van geallieerde zijde.

In ons nummer van 1 Januari begint reeds de aantrekkelijke prijskamp: **DE WERELDWONDEREN** en de prachtige feuilleton **DE WAPENS NEER!**

Abonneert U op alle postkantoren of op het bureel van het blad, Roodestraat, 44. — De prijs voor een driemaandelijksch abonnement is **5 frank.**

Haspen. Spek
Gerookt vleesch, enz.
Specialiteit van worsten: alles aan zeer oordeelige prijs, in de gekende Varkensbeenhouwerij der
GEBROEDERS JANSSENS
De Hornestraat, 2/2, Antwerpen-Zuid
(nabij het Museum) 508

Brandhout
GROOTE PARTIJEN
BRANDHOUT EN KROLLEN
TE KOOP
(in 't klein en in 't groot)
bij: **F. VAN MIERLO**
AZIADOK, NOORD 2272

Ik Betaal
DE HOOGSTE PRIJS VOOR GOEDE GEBRUIKTE MEUBELEN, PIANOS, COFFRE-FORTS, KLEERGOED EN OUDE EN NIEUWE BOTTIENEN.
S. BARON
PELIKAANSTRAAT, 15, 16, 120
2259

In de Gouden Ster
22, MELKMARKT, 22, ANTWERPEN
GOUDWINKEL EN HORLOGEMAGAZIJN
Aan oorlogsprijs te koop: Een groote partij occasiën goud- en zilverwerk, diamanten en horlogiën geschikt voor Kerstmis- en Nieuwjaargeschenken. 220
BELANGRIJK BERICHT
Eenieder kan bij mij geldvoorschotten bekomen om Bergbriefjes te losen, met heel gematigde condities. Men lette goed op het adres
22, MELKMARKT, 22, ANTWERPEN

HET VLAAMSCHE NIEUWS
is dagelijks te verkrijgen te DENDERMONDE en OMLIGGENDE.
Depothouder: André Impens, St-Jacobsstraat, 57, Dendermonde.

IS VERSCHENEN:
UIT DEN DOOD VERREZEN
Prachtig boeiend roman, aan 15 centiem. Meer dan 4000 regels tekst. Bij al onze verkoopers te bekomen.
Dit hartroerend werk is volledig in één aflevering. — Nooit stond zulke uitgaaf, aan dergelijken prijs.
GROOT FORMAAT: 15 Centiem.
2261

VOLKSOPBEURING
Kantoor: KATHELIJNEVEST, 2, ANTWERPEN
Geopend alle werkdagen van 10 tot 7 Torenuur.

KOSTELOOZE en onmiddellijke inlichtingen over Belgische soldaten en krijgsgevangenen.

Allervoordeeligste pakken met EETWAREN uit Holland naar de Duitsche Kampen. — Prijzen: 3.50 fr, 5 fr., 7.50 fr. en 10 fr.
Deze pakken komen zeer snel toe, en zijn het dubbele waard.

Ook warme WINTERKLEEDEREN, TABAK en SIGAREN kunnen aan de helft der echte prijzen verzonden worden.

Eigengemaakte pakjes, tot 5 kilogr., op het kantoor besteld, worden KOSTELOOS naar de Belgische krijgsgevangenen doorgezonden.
KATHELIJNEVEST, 2, ANTWERPEN

DE WAPENS NEER!

EEN LEVENSGESCHIEDENIS

Roman door
Bertha von Suttner
(bekroond met den Nobelprijs)

Na het bloed dat de soldaten op het altaar des vaderlands vergieten, maken dan ook de bij hetzelfde altaar vergoten tranen der berooide moeders, vrouwen en bruiden van soldaten het in heiligheid daarop volgende plengoffer uit. Het was dan ook een zeker gevoel van trots — een besef, dat het om zoo te zeggen een militairen rang mag heeten een geliefden echtgenoot op het veld van eer verloren te hebben, dat mij het best mijn smart hielp dragen. En ik was immers niet de eenige. Hoevelen, hoevelen in het geheele land treurden thans om hunne in Italiaanschen grond rustende geliefden.

Nadere bijzonderheden omtrent Arno's uiteinde zijn mij toen niet bekend geworden; men heeft hem onder de lijken gevonden, herkend, begraven, dat was alles wat ik wist. Zijn laatste gedachte was zeker aan mij en mijn kleinen lieveling geweest, en zijn troost in het laatste oogenblik zal het bewustzijn geweest zijn: ik heb mijn plicht — meer dan mijn plicht gedaan.

— Wij zijn geslagen, herhaalde mijn vader somber, terwijl hij zich naast mij op de tuinbank zette.

— Dus werden de geofferden tevergeefs geofferd, zuchtte ik.

— De geofferden zijn te benijden, omdat zij niet van den smaad weten die ons getroffen heeft. Maar wij zullen ons wel weer herstellen, al moet thans — zooals het heet — ook vrede gesloten worden.

— Ach, dat geve God! viel ik in. Voor mij arme welswaar te laat... maar zoodoende worden toch duizende anderen verschoond.

— Ge denkt altijd alleen aan u zelve en aan de afzonderlijke personen. Maar bij deze vraag is het om Oostenrijk te doen.

— En bestaat dat dan niet enkel en alleen uit bijzondere personen?

— Mijn kind, een rijk, een staat heeft een langer en belangrijker leven dan de personen. De e verdwijnen geslacht na geslacht, en het rijk ontwikkelt zich voortdurend, neemt toe in roem, grootheid en macht of zinkt en schrompelt in een en gaat tenonder, wanneer het zich door andere rijken laat overwinnen. Daarom is het gewichtigste en hoogste waarnaar ieder voor zich moet willen streven, het bestaan, de grootheid, de welvaart van het rijk.

Ik prentte deze woorden in mijn geheugen om ze nog dienzelfden dag in de roode schrijfboeken op te teekenen. Mij dacht, dat zij zoo bondig en krachtig uitdrukten, wat ik in mijn leeriaren uit de geschiedboeken in mijn hart had opgenomen en waarvan ik in den laatsten tijd — sedert Arno was uitgetrokken — door angst en medelijden het besef had verloren. Daaraan wilde ik mij weder zoo sterk mogelijk vastklemmen om troost en onbeurings te vinden in de gedachte, dat mijn geliefde man terwille van een groote zaak was gevallen, dat mijn ongeluk zelf een bestanddeel dier groote zaak was.

Tante Marie had weer andere troostgronden bij de hand.

— Ween niet, lief kind, placht zij te zeggen, wanneer zij mij in droefheid verzonken zag. Wees niet zoo zelfzuchtig om degenen te beklagen, wien het thans zoo goed gaat. Hij is onder de gezalgden en ziet zegenend op u neer. Nog een paar snel voorbijgaande aardsche jaren en ge vindt hem in zijn volle glorie terug. Voor hen die op het slagveld blijven, bereidt de hemel zijn schoonste woningen... Gelukkig zij die opgeroepen worden op het oogenblik, waarin zij een heiligen plicht vervullen. De stervende soldaat komt den stervende martelaar het meest nabij.

— Ik moet mij derhalve verheugen, dat Arno —

— Verheugen, neen — dat zou te veel geëischt zijn. Maar uw lot met deemoedige overgifte dragen. Het is een beproeving die de hemel u toezendt en waaruit ge gelouterd en gesterkt in het geloof te voorschijn zult treden.

— Derhalve, opdat ik beproefd en gelouterd zou worden, moest Arno —

— Niet daarom — maar wie kan, wie mag trachten de klonkelende wegen der Voorzienigheid te doorgronden? Ik zeker niet.

Ofschoon er telkens dergelijke bedenkingen tegen de troostredenen van tante Marie bij mij oprezen, gaf ik toch in den grond mijner ziel gaarne aan de mystieke opvatting toe, dat mijn verheerlijkte thans in den hemel het loon voor zijnen offerdood geniet en dat zijn aandenken onder de menschen met de onvergankelijke glorie der heldhaftigheid versierd is.

Hoe verheffend — al was het smartelijk tevens — had de plechtige lijkdienst op mij gewerkt, die ik daags vóór ons vertrek in den Stefanus-dom had bijgewoond. Het was een « De profundis » voor onze op vreemden bodem gevallen en daar begraven krijgslieden. Midden in de kerk was een hooge katafalk geplaatst, door honderden brandende waskaarsen omgeven en met zinnebeelden van den krijg — vaandels, wapenen, — versierd. Van het koor klonk het treffend gezongen « Requiem » en de aanwezigen — grootendeels in het zwart gekleede vrouwen — weenden bijna allen overluid. En ieder harer weende niet alleen om den éénen dien zij verloren hadden, maar om alle anderen die denzelfden dood hadden gevonden: allen zonder onderscheid toch hadden de arme, dappere wapenbroeders voor ons allen, dat wil zeggen voor hun land, voor de eer der natie hun jeugdig leven ten offer gebracht. En de levende soldaten, die deze plechtigheid bijwoonden — alle te Weenen achtergebleven generaals en officieren waren tegenwoordig en verscheidene kompagnieën soldaten vulden den achtergrond — die allen wachtten af of zij ook opgeroepen zouden worden om hunne gevallene makkers te volgen en waren bereid om zonder dralen, zonder morren, zonder vreezen aan die roepstem te voldoen... Ja, met de wierookwolken, met het klokgelui en de orgeltonen, met de in een gemeenschappelijke smart vergotene tranen steegen daar ongetwijfeld een welgevallige offerande ten hemel op en de Heer der heerscharen moest zijnen zegen doen neerdruppelen op degenen voor wie die katafalk was opgericht...

Zoo dacht ik toen. In deze woorden vertellen de roode schrijfboeken althans den plechtigen lijkdienst.

Omstreeks veertien dagen na de tijding van de nederlaag bij Solferin kwam het bericht van de onderteekening der vredespreliminairen te Villafranca. Mijn vader gaf zich alle mogelijke moeite om mij duidelijk te maken, dat het om staatkundige redenen dringend noodig was dezen vrede te sluiten; waarop ik verzekerde, dat het mij in ieder geval toeschoen eene reden tot blijdschap te wezen, wanneer er aan dat akelige vechten en sterven een einde kwam; maar die goede papa liet zich niet van zijn stuk brengen en ging voort met allerlei redenen tot verontschuldiging aan te voeren.

— Ge moet niet denken, dat wij bang zijn... Al lijkt het ook, alsof wij iets toegeven, aan onze waardigheid doen wij niets tekort en wij weten heel goed wat wij doen. Ging de zaak ons alleen aan, dan hadden wij de partij niet opgegeven, al zijn we bij Solferino schaak gezet. O neen, nog lang niet. Wij behoefden nog maar een legerkorps af te zenden en de vijand zou Milaan weer gauw moeten ontruimen. Maar ge moet weten, Martha, er zijn andere algemeene belangen en beginselen bij betrokken. Wij zien er nu van af om den strijd voort te zetten, teneinde de andere bedreigde Italiaansche vorstendommen te bewaren, die de Sardinsche rooverhoofdman met zijn Fransche beulsknechts ook gaarne zouden overvallen. Tegen Modena, Toscanen — waar, zooals ge weet aan ons Keizerlijke huis verwante dynastieën regeeren — ja zelfs tegen Rome, tegen den Paus willen zij optrekken — die Vandalen. Staan wij nu voorloopig Lombardije af, dan behouden wij daardoor Venetië en kunnen den Zuid-Italiaanschen staten en den Heiligen Stoel onzen steun verleenen. Ge ziet dus wel, dat wij om zuiver staatkundige redenen en in het belang van het Europeesche evenwicht...

— Ja, vader, viel ik in, ik zie het in. Ach hadden die redenen maar vóór Magenta bestaan! voegde ik er met een diepen zucht bij. Om het gesprek op een ander onderwerp te brengen wees ik op het pak boeken, dat dienzelfden dag uit Weenen was gekomen.

— Zie eens, de boekverkooper zendt ons allerlei op zicht. Daar is een pas verschenen werk bij van een Engelschen natuuronderzoeker, een zekeren Darwin: « The Origin of Species » — en hij vestigt er de aandacht op, dat het een zeer belangwekkend boek is, wel geschikt om opzien te wekken.

— Hij zal mij niet krijgen, die goede man. Wie bekommert zich in zulk een gewichtigen tijd als de onze om dergelijke beuzelingen? Wat kan er in een boek over dier- en plantenkunde voor ons menschen bevat zijn, dat opzien zou verwekken? Ja, de Italiaansche staten bond, het overwicht van Oostenrijk in den Duitschen bond, dat zijn zaken die een verre strekking hebben; die zullen nog lang in de geschiedenis bestaan, wanneer geen mensch meer iets weten zal van dat Engelsche boek. Onthoud dat.

En ik heb het onthouden.

* * *

Vier jaren later. Mijn beide — nu zeven- en achttienjarige — zusters zouden ten hove voorgesteld worden. Te dezer gelegenheid besloot ook ik weder in de wereld te gaan.

(Wordt voortgezet.)